

**Duchovný
život**

Pre dcéry kresťanskej lásky

Menovanie generálneho predstaveného

Paríž, 8. júla 2010

Drahé sestry!

S radosťou Vám oznamujem, že Otec Gregory Gay, generálny predstavený Misijnej spoločnosti a Spoločnosti dcér kresťanskej lásky, bol znovu zvolený dnes, 8. júla, na druhý mandát.

Generálne zhromaždenie Misijnej spoločnosti sa koná v našom Materskom dome, a tak spolu s generálnymi radkyňami a sestrami prítomnými v dome sme mali príležitosť poblahoželať mu k voľbe aj v mene všetkých sestier Spoločnosti.

Uistila som ho o svojim modlitbách a vernej vďačnosti.

So srdečným pozdravom,

P. Gregory Gay, CM,
23. nástupca
sv. Vincenta de Paul,
nar. sa v r. 1953
v Baltimore

Sestra Evelyne Franc
dcéra kresťanskej lásky

**Posolstvo Pápeža Benedikta XVI.
Otcovi Gregory a Sestre Evelyne Franc**

Váženému Otcovi Gregorovi Gay,
generálnemu predstavenému Misijnej spoločnosti
a ctihodnej generálnej predstavenej Spoločnosti DKL,
Sestre Evelyne Franc

„Ten, kto miluje Boha, nech miluje i svojho blížneho“ (1 Jn 4, 21). Týmito slovami apoštola Jána by som sa chcel mysl'ou a modlitbou spojiť s celou Vincentskou rodinou pri jej oslavách a vzdávaní vďaky za 350. výročie od smrti svätej Lujzy de Marillac a svätého Vincenta de Paul. Tieto slová boli žiarivo osvetlené existenciou vašich Zakladateľov. Uverili láske, a preto sa vložili do služby svojim bratom a sestram. Nech tá istá viera je svetlom a silou na vašej ceste služby najopustenejším a najponíženejším ľuďom našej súčasnej spoločnosti, ktorá je často voči nim neľútostná.

Keď ste svoje Jubileum umiestnili v znamení „lásky a misie“, tak ste správne chceli označiť to, čo je podstatou vášho dedičstva. Podobne, ako som napísal vo svojej 1. encyklike, osobnosti svätcov ako Vincent de Paul a Lujza de Marillac „zostávajú vznešenými vzormi sociálnej lásky pre všetkých ľudí dobrej vôle. Svätci sú v priebehu celých dejín pravými nositeľmi svetla, lebo sú mužmi a ženami viery, nádeje a lásky“ (DCE, č. 40). Povzbudzujem vás, aby ste takýmto odvážnymi boli uprostred mužov a žien našej doby, aby váš záväzok v prospech človeka bol účinným prejavom Božej lásky a nielen obyčajným prejavom humanizmu alebo filantropie.

Vnuknutie Vincenta de Paul zapojiť do spolupráce kňazov, zasvätené osoby a laikov je vzácnym darom, ktorý sa Vincentská rodina správne angažuje rozvíjať pre lepšiu službu poslania Cirkvi. Takto budete vždy účinnejší v šírení evanjelia všetkým a v snahe, aby každý človek znovu nadobudol svoju dôstojnosť Božieho dieťaťa v zjednotenom a solidárnom svete. Nech vám Pán pomáha zostať vernými prijatému dedičstvu, aby ste ho mohli oživovať v druhých vierou a veľkodušnosťou!

Zverujem vás príhovoru sv. Vincenta a sv. Lujzy, všetkých svätých a blahoslavených Vincentskej rodiny a z celého srdca vám udeľujem svoje úprimné apoštolské požehnanie.

Vo Vatikáne, 14. júna 2010

Benedikt XVI.

**Pre účastníkov Generálneho zhromaždenia
Misijnej spoločnosti**

29. júna 2010

Vážený Otec Gregory,
vážený Otcovia a Bratia Misijnej spoločnosti!

Teším sa, že vás môžem dnes, na sviatok apoštolov Petra a Pavla privítať v Materskom dome dcér kresťanskej lásky. Pre niektorých z vás je tento sviatok zaiste špecifický.

My, dcéry kresťanskej lásky šiestich medzinárodne zložených komunit, ktoré tvoria tento veľký dom, sú šťastné, že vás v ňom môžu privítať pre konanie vášho 41. generálneho zhromaždenia, ktoré sa len začalo a ktorého téma: „Tvorivá vernosť misii“ načrtáva závažné diskusie a dôležité rozhodnutia.

Dovoľte mi zastaviť sa na chvíľu pri kontexte a mieste tohto stretnutia poznačeného Prozreteľnosťou. Svoje zhromaždenie slávite počas jubilejného roku v Paríži, v meste, v ktorom toľko pracovali sv. Vincent a sv. Lujza. Všetko nám tu hovorí o nich, všetko nám pripomína ich hrdinské činy stále tvorivej charitatívnej lásky, v misionárskom duchu bez hraníc. A tak kontext vášho zhromaždenia je sám osebe výzvou oživiť lásku a misiu, znovu obnoviť odvahu, tvorivosť a svätosť, ktorú žili Vincent a Lujza (porov. VC č. 37).

Čo sa týka miesta, ktoré ste si zvolili pre prácu zhromaždenia – Materský dom dcér kresťanskej lásky – je to dom panny Márie, svätyňa milosti a milosrdenstva pre svet smädný po láske. Som presvedčená, že vás oslovilo, koľké stovky pútnikov tu denne prichádzajú, o ktoré sa stará pastoračná skupina zložená z Otcov Lazaristov, laikov a dcér kresťanskej lásky. Títo pútnici sa ponáhľajú

k Panne Márii zázračnej medaily. Pozýva ich k oltáru, aby počúvali hlas Pána, prijali všetky milosti, ktoré im so svojich materských rúk diskkrétne rozdáva ako lúče lásky.

U nej prosíme o príhovor za Misijnú spoločnosť, prosíme ju, aby vás sprevádzala počas zhromaždenia, pri vašich diskusiách a rozhodovaniach. Nech povzbudzuje vaše iniciatívy a plány, nech vám pomáha neustále počúvať Ducha Svätého a ako odpoveď naliehavo odovzdať chudobným posolstvo lásky a nádeje ako živý prejav vašej vernosti, ktorá sa posilňuje a obnovuje zvnútra, a tak sa stáva tvorivou pre misiu.

Chcem tiež spomenúť Rok kňazov, ktorý sa práve slávnostne ukončil v Ríme a ktorý sme radostne prežívali v spojení so Svätým Otcom a celou Cirkvou. Sprevádzame vás svojou modlitbou a ďakujeme Pánovi za neoceniteľný dar kňazstva a prosíme pre vás všetkých hojné požehnanie pri vykonávaní vašej kňazskej služby.

Dovoľte mi teraz rozvinúť v krátkosti dva body: vďaku a prosbu.

Aké nádherné sú tvoje diela, Pane (Zj 15, 3)

Tento verš som použila z knihy Zjavenia sv. Jána, aby som tak vyjadrila našu vďačnosť, obdiv a vzdávanie vďaky Bohu za všetko, čo Spoločnosť DKL dostala a naďalej dostáva od nástupcu sv. Vincenta a kňazov Misijnej spoločnosti.

Áno, veľké a nádherné sú tvoje diela, Pane! Dnes, tak ako pred šiestimi rokmi počas vášho GZ v Ríme, mi bola daná príležitosť poďakovať sa Pánovi, ktorý láskavo bdie nad našou Spoločnosťou. Je vhodné citovať odporúčania svätého Vincenta pre P. Jakuba de la Fosse, zo 7. februára 1660, niekoľko týždňov pred smrťou sv. Lujzy. V liste ho povzbudzoval, aby sa staral o dcéry kresťanskej lásky, dnes by sme povedali, aby ich „sprevádzal“: „... *Pre to, aby sa zrodila malá spoločnosť, Božia prozreteľnosť si poslúžila našou spoločnosťou. Viete, že tak isto, ako Boh používa tie isté veci, ktoré dávajú existenciu veciam, tak isto si nimi slúži, aby ich zachoval.*“

Je dôležité pripomenúť, že sv. Lujza počas celého svojho života prejavovala s takou svätou naliehavosťou svoju túžbu, aby Spoločnosť dcér kresťanskej lásky zostala pod vedením sv. Vincenta. Priala si tiež horlivo, aby sa dcéram kresťanskej lásky dostávalo duchovnej pomoci od kňazov Misijnej spoločnosti.

A tak od začiatku Spoločnosti sme boli obohacované a podporované pomocou nástupcov sv. Vincenta, generálnymi predstavenými Misijnej spoločnosti a našimi bratovi vo sv. Vincentovi. Ako neprejsť našu vďačnosť?

Dovoľte mi, aby som sa najskôr obrátila na P. Gregory a poďakovala mu za jeho blízkosť a srdečnosť v sprevádzaní, jeho časté návštevy sestrám spojené s návštevami spolubratov, a to niekedy až do tých najvzdialenejších končín Spoločnosti (napr. Cookove ostrovy), aby ich podnietil a povzbudil žiť radostne a verne ich povolanie DKL.

Tiež by som chcela zdôrazniť veľkú disponibilitu generálneho direktora, ktorý je stálym zástupcom generálneho predstaveného pri Spoločnosti, jeho neúnavnú obetavosť v poslaní podporovať vernosť charizme.

Tak isto sa stávam hovorcom našich sestier, aby som poďakovala provinciálnym direktorom, verným spolupracovníkom vizitátorky a radkýň v jednotlivých provinciách. Všetky sú vďačné za vincentský dynamizmus, ktorý prinášajú provinciám a za ich taktnú pozornosť v ich duchovnom napredovaní. Teším sa tiež, že môžem poďakovať všetkým kňazom a bratom Misijnej spoločnosti, ktorí rôznorodo spolupracujú vo formácii sestier, či je to už vedením duchovných ročných cvičení, mesačných alebo trojmesačných duchovných obnov, stretnutí a ďalších aktivít, ktoré nám pomáhajú žiť dar vincentskej charizmy. *Áno, veľké sú tvoje diela, Pane!*

Po vďake prednášam tiež prosbu žalmistu: *Pane, posilni dielo svojich rúk!* Žalm 137, 8.

Skúsenosť prijatým milosťou nám pobáda priať si a prosiť od Pána s veľkou dôverou, aby dovedol do konca dielo, ktoré začal v Spoločnosti. Naplňa nás obdivom živé, žiarivé a často nenápadné svedectvo lásky, ktoré vydali toľké sväté sestry počas celých našich dejín šíriac vôňu kresťanskej lásky svojou pokornou a jednoduchou službou chudobným, vykonávanou s radosťou, láskou, úctou, súcitom a nábožne.

Spoločnosť je povolaná slúžiť v stave lásky, v stave misie. Charitatívna láska a misa sú neoddeliteľné spojené. Láska bez misie nie je mysliteľná a podobne misia bez lásky nemá zmysel. Láska sa

plne vykonáva v misii. Misia sa živí láskou. Počas celého tohto Jubilejného roku sme spoločne, vy i my, spolu s ostatnou Vincentskou rodinou, skloňovali a prehlbovali tento dvojčlen.

Aby sme mohli dnes ako kedysi odpovedať so stále novou vernosťou na túto výzvu žiť v stave lásky a misie, spoliehame sa na vašu oporu. Vieme, že sv. Vincent, keď hovoril spolubratom a dcéram kresťanskej lásky, rád zdôrazňoval obom skupinám, že konkrétna služba a evanjelizácia nemôžu byť od seba oddelené. Chcel, aby sme zostávali otvorení na tieto dve dimenzie nášho povolania a považoval nás za navzájom doplňujúcich sa.

Počítame s vašou službou animácie a duchovného sprevádzania, spolupráce vo formácii, s misionárskym nadšením a dynamizmom, aby sme mohli oživovať našu charizmu a odpovedať na výzvy súčasnosti, ktoré pripravujú Spoločnosť budúcnosti. V skutočnosti, Pán sa prihovára k našim srdciam cez utrpenie a opustenosť toľkých zranených ľudí životom, tých, ktorí sú mlčiaci a ponechaní na seba vo veľkom víre našej hlučnej spoločnosti, ktorá je krajne medializovaná, ktorá sa nikdy dlho nezastaví pri pravých príčinách chudoby.

Prajeme si ešte užšie s vami spolupracovať v pastorácii povolání, ktorú chceme, aby bola dynamická, tvorivá a zapojená do pastorácie diecéznej Cirkvi. Pastorácia, ktorá bude schopná pritiahnuť mladých ku Kristovi a poukázať im na krásu kresťanského života, vincentskej služby, radosti s darovania svojho života z lásky tak, ako to robili Vincent a Lujza.

Uvedomujeme si, že „Poslanie zasväteného života a životnosť inštitútov závisí zaiste od vernosti, s akou zasvätené osoby prežívajú svoje povolanie, ale v budúcnosti pretrvávajú v takej miere, v akej ďalší ľudia budú chcieť veľkodušne odpovedať na Božie volanie.“ (VC, č. 64)

Sme pripravené k užšej, intenzívnejšej spolupráci, ako bratia a sestry, dediči charizmy zverenej sv. Vincentovi a sv. Lujze pre dobro Cirkvi a ľudstva, charizmy, za ktorú sme zodpovední. Ako náš Pán, ani pre nás nemôže existovať chudoba, ktorá by nám bola cudzia, vám a nám (porov. K. 11a) a od Ježiša sa učíme prijímať s láskou chudobných, maličkých, hľadiet' milosrdne a slúžiť slabým a zúfalým, dvíhať tých, ktorí padajú.

Ako spoludediči nasledujeme Ježiša Krista takého, akého ho nasledovali sv. Vincent a sv. Lujza; sme povolaní byť „expertmi“ v charitatívnej láske a misii. Mohli by sme sa pokúsiť podporiť sieť charitatívnej lásky, ktorá by sústredila a znásobila naše sily v prospech našich najnúdznejších bratov a sestier, a to zaiste v rámci veľkej Vincentskej rodiny, ale osobitnejšie medzi nami?

Toto by mohlo tvoriť dar Cirkvi a súčasnému svetu, 350 rokov po tom, čo sa sv. Vincent a sv. Lujza navrátili k Bohu zanechajúc evanjeliovú žatvu lásky pre ľudí zbavených všetkého, žatvu pozornosti k malým a žatvu charitatívnych a misionárskych realizácii neuveriteľného rozsahu.

Náš svet potrebuje nových apoštolov lásky a misie, ktorí hovoria chudobným o Bohu – láske, ktorí zviditeľňujú jeho tvár ako milosrdného Otca, osloboditeľa a obhajcu utláčaných.

Myslíte si, že môžeme uvažovať o nových formách spolupráce, nových spôsoboch prezentácie vincentskej charizmy v Cirkvi a vo svete, keď budeme odvážnejší v službe chudobných?

Ako by bolo dobré spoločne a intenzívnejšie konať pre rast dôstojnosti chudobných, rešpektovaní ľudských práv, obhajoby a starostlivosti o život, v pastorácii rodiny, v úsilí o spravodlivosť a pokoj, za solidaritu s celou ľudskou rodinou, a to všetko opierajúc sa o sociálne učenie Cirkvi!

Viete si predstaviť, že by sme mohli spoločne uvažovať o tom, ako by to robil sv. Vincent a sv. Lujza dnes, aby mohli uhasiť toľké ohne utrpenia a bolesti, ktoré znetvorujú ľudí sveta a premieňajú ho na planétu, na ktorej je bieda viditeľná všade, pretože, nanešťastie, zemepisné rozloženie chudoby nemá hraníc?

Napokon, drahí otcovia a bratia, prajem si povedať vám, že dcéry kresťanskej lásky očakávajú od vás, aby ste im pomohli nechať sa pretvoriť Duchom Svätým, ako to od nás žiada naše nedávne generálne zhromaždenie.

Pred necelým rokom sa konalo na tomto mieste. Som si istá, že múry tejto sály zostávajú mlčanlivými svedkami radostnej a silnej skúsenosti pôsobenia Ducha Svätého tak, ako ju prežívali všetky vizitátorky a delegátky.

Môžete sa spoľahnúť na modlitbu Spoločnosti, ktorá prosí o Ducha Svätého, aby bol uprostred vás tak, ako to bolo pri prvých Turíciach. Sme šťastné, že ste tu medzi nami. Nech vás žehná Pán a nech vás sprevádza Panna Mária!

Sestra Evelyne FRANC
Dcéra kresťanskej lásky

List z 15. augusta 2010

Pre dcéry kresťanskej lásky

Drahé sestry,

« Som tvoja, presvätá Panna, aby som dokonalejšie patrila Bohu. Keď som tvoja, nauč ma nasledovať tvoj svätý život plnením toho, čo Boh odo mňa žiada... Nech každé stvorenie... hľadá na teba ako na istú prostredníčku na ceste k Bohu a nech ťa miluje viac ako ostatné stvorenia. Nech ti každý vzdáva takú slávu, akú si zasluhuješ ako milovaná dcéra Otca, matka Syna, dôstojná nevesta Ducha Svätého. » (Sv. Lujza, Duchovné spisy, A.4, str. 693)

S týmto citátom sv. Lujzy vám chcem popriať všetko najlepšie k sviatku Nanebovzatia Panny Márie. Svätá Lujza nám naozaj predstavuje Pannu Máriu ako *istú prostredníčku na ceste k Bohu*, ako príklad pokory a vnímavosti na Ducha Svätého, počúvajúcu Božie Slovo. Dnes jej spolu so sv. Lujzou vzdávame *slávu, akú si zasluhuje ako milovaná dcéra Otca, matka Syna a dôstojná nevesta Ducha Svätého*.

Naše Konštitúcie, keď preberajú tak jemnú teologickú a mariánsku intuíciu od sv. Lujzy, nás tiež pozývajú kontemplovať Pannu Máriu ako *Matku milosrdenstva, nádej malých, dôverne spojenú so svojím Synom, ku ktorému privádza všetkých, ktorí sa jej zverujú* (porov. K. 15b). Nech Panna Mária na nás preniesie tento plameň nádeje, aby sme zohriali našich chudobných bratov a sestry, uväznených v biede a ľahostajnosti!

Priania, ktoré posielam každej z vás, sú sprevádzané mojou vďačnosťou a modlitbou. Z príležitosti 15. augusta prichádza na ul. du Bac záplava prianí; všetky sa ma dotkli a pociťovala som hlbokú radosť, keď som čítala o správach z vašich komunít, vašich služieb, ako aj opisy slávností, ktoré ste zorganizovali v jubilejnom roku 350. výročia od smrti sv. Vincenta a sv. Lujzy. Skutočne, v každej provincii a takmer v každej miestnej komunite ste dokázali svoju kreativnosť v šírení vincentskej charizmy, či už slávnostnou sv. omšou, časom modlitby, dňom venovaným na úvahu, púťou, pozvaním ku konkrétnej službe chudobným, konferenciou, oratóriom, kongresom, atď. Čo sa mňa týka, zúčastnila som sa na konferencii v Daxe, ktorú inicioval vizitátor z Toulouse, na stretnutí v Dubline, ktoré pripravila Komisia vincentskej spirituality z Írska a pri okrúhlym stole vincentskej rodiny počas zhromaždenia ZMM v Lisabone. Tieto stretnutia vincentskej rodiny boli príležitosťami k modlitbe, k prehĺbeniu charizmy, dialógu, konkrétnych návrhov vzhľadom k lepšej spolupráci v službe našim bratom a sestram, odsunutým na okraj spoločnosti.

Zverme Nanebovzatej Panne Márii, znameniu nádeje, všetok dynamizmus tohto jubilejného roku, aby pretrvával a priniesol ovocie...

*„Viac čerpajme zo spisov našich Zakladateľov;
všetky naše vzťahy budujme a žíme vo vincentskej mystike.“*
(Dokument medzi Zhromaždeniami, str. 25).

*„Otvorme naše komunity a dajme iným
možnosť zažiť skúsenosť modlitby a služby chudobným.“* (DMZ, str. 26)

Inou témou, ktorá sa často vyskytovala vo vašich listoch, je vaša láska k Spoločnosti, vaša citlivosť voči tomu, čo prežívajú iné provincie, na prvom mieste provincie Haiti a Čile. Vymysleli ste rôzne spôsoby, ako týmto provinciám pomôcť, aby ste tak skonkretizovali vašu solidaritu. Obetovali ste veľa modlitieb, sestry odišli na niekoľko týždňov alebo niekoľko mesiacov pomôcť na Haiti a do Čile, bola poslaná rôzna pomoc, atď. Okrem toho počas mojich návštev, počas každého dialógu, mi boli často položené otázky ohľadom Číny, nových komunít, Ruska, Afriky, seminárov na celom svete, Materinca, atď.

*„Viac sa delme o naše materiálne, personálne a duchovné zdroje
a zintenzívňime medziprovinciálnu výpomoc, aby sme posilnili našu
vzájomnú spätosť, účinnosť a kvalitu služby chudobným...“* (DMZ, str. 25).

Od začiatku roka som navštívila viacero provincií, spolu s dotýčnými generálnymi radkyňami, a rada by som si spolu s vami pripomenula to, čo sa ma zvlášť dotklo. Na Haiti som bola otrasená rozsiahlosťou pohromy, dojatá reakčnou schopnosťou sestier, ich zmyslom pre službu; uvedomila som si tiež, aké je ťažké plánovať v takej chaotickej situácii. Bohu vďaka, šesť mesiacov po zemetrasení sa veci v provincii pomaly zlepšujú: rysuje sa otvorenie novej komunity, materská škôlka pri provinciálnom dome sa znova buduje a počíta sa so sirotincom, aby sa mohlo pomôcť mnohým deťom.

V Iráne (provincia Blízky východ) ma oslovil život sestier, všadeprítomnosť vládnej propagandy, pevná viera malého počtu kresťanov a dôvtipnosť sestier.

Oslava 150. výročia vzniku Neapolskej provincie bola pre mňa výbornou príležitosťou vďakavdania za telesnú a duchovnú službu, preukazovanú počas toľkých rokov.

V Maďarsku som ocenila privítanie staršími sestrami, zúčastnila som sa úvahy nad utrpeniami, ktoré museli znášať sestry krajín východnej Európy za železnou oponou a pozdravila som mladé sestry z Poľska, Slovenska a Rumunska, ktoré prišli do Maďarska slúžiť chorým sestram.

Pobyt v Belgicku mi umožnil navštíviť takmer všetky komunity; vitalita tejto provincie bola pre mňa potešením a jej plán revízie diel sa mi zdal veľmi odvážny.

Nakoniec, po prvýkrát som mohla ísť do Čile, Argentíny a Paraguaya; tieto provincie s odvahou poukazujú na výzvy, vznikajúce následkom nerovnosti a chudoby v týchto spoločnostiach tradične katolíckych, ale presiaknutých sekularizmom. Vytvorili medziprovinciálny seminár a majú spoločnú začiatočnú formáciu. Na misii organizovanej v Čile, pre pomoc postihnutej populácii po zemetrasení, mali účasť prakticky všetky komunity provincie.

A nakoniec som bola v máji v Ríme na plenárnom zhromaždení Medzinárodnej únie generálnych predstavených (UISG), na ktorom sa zúčastnilo osemsto generálnych predstavených z 87 krajín. Téma našich prác sa niesla pod názvom: „Budúcnosť rehoľného života je v sile jeho mystiky a jeho proctva“ a záväzky, ktoré sme si dali, sa veľmi podobajú tým našim z Dokumentu medzi Zhromaždeniami

s výzvou „znovu objaviť a počúvať Zdroj, ktorý hovorí v našom srdci, v inom a v stvorení... pracovať v prepojení lokálnom a celkovom, medzi kongregáciami a s laikmi, aby sme mohli uskutočňovať rôzne projekty a premenu nespravodlivých štruktúr (...), atď.“

Dovoľte, aby som sa teraz podelila s vami o nové správy, ktoré sú veľmi pozitívne. Viac ako 40 provincií už predložilo generálnej rade svoje zrevidované provinciálne plány, tak ako to žiada Dokument medzi Zhromaždeniami:

Upravme naše provinciálne a komunitné plány a zaradíme do nich:

- *prostriedky pre činnosť a prorockú prítomnosť, ktoré v službe chudobným uprednostíme,*
- *konkrétne rozhodnutia pre jednoduchý štýl života a väčšiu blízkosť chudobným,*
- *počínanie s ohľadom na zachovanie prírodných zdrojov a ochranu životného prostredia (DMZ, str. 22).*

Misionárska výzva, predložená počas sviatku Turíc, mala odozvu v podobe štedrých odpovedí; znova upresňujem, že dnes je adresovaná nám všetkým, ktoré sme zodpovedné za budúcnosť Spoločnosti:

Podnecujme misionárske povolanie Spoločnosti už od počiatkovej formácie a počas celého nášho života (DMZ, str. 25).

Budúce blahorečenie sestry Margity Rutan (1736-1794) je už oficiálne, dátum je určený na 19. júna 2011 v Daxe, v meste, kde bola sťatá gilotínou. Je to ďalšia príležitosť na vďakorečenie za charizmu sv. Vincenta a sv. Lujzy, za duchovnú, apoštolskú, misionársku a komunitnú cestu, cestu posvätenia, ktorou prešli a po ktorej kráčalo toľko našich sestier.

Vo vašom mene som Otcovi Gregorovi vyjadrila vašu veľkú radosť z príležitosti jeho znovumenovania a odovzdala som mu naše poďakovania za jeho disponibilitu a veľkodušnosť pri animácii vincentskej rodiny. Otcovi Javierovi, teraz generálnemu vikárovi Misijnej spoločnosti, som sľúbila naše modlitby v jeho novej misii a uistila som ho o našej vďačnosti za duchovné a vincentské vedenie, ktoré nám poskytoval s toľkou skúsenosťou od roku 2004.

Tento list končím s úryvkom inej časti Dokumentu medzi Zhromaždeniami, ktorý zhŕňa sviatočné prania, o ktorých som písala vyššie a pobáda nás k dôvere: *„Nech Mária, Matka Spoločnosti, bdie nad nami, pomáha nám hľadiť do budúcnosti s dôverou a sprevádza nás na tejto misionárskej ceste, aby sme ako ona boli premieňané Duchom Svätým, a tak naplnili proroctvo a nádej, teraz a všade.“*

S uistením o mojej modlitbe a oddanej sesterskej láske

Sestra Evelyne Franc
dcéra kresťanskej lásky

Sociálne učenie v Katolíckej cirkvi

Poznámky zachytené z formačného stretnutia laikov a sestier v pastoračnej službe Kaplnky (140 rue du Bac)

Úprimne a srdečne vás zdravím. Nasledovníci sv. Vincenta sú mi blízki, vážim si ich a obdivujem, naučil som sa ich poznávať v ich obdivuhodnej službe v najchudobnejších krajoch Madagaskaru a toto ma oslovovalo. Badám, že vo svojich kázaniach často používam príklad vašich sestričiek, ako ošetrujú rany po svrabe alebo lepre. V tom čase nikto nevedel o tom a nikto nešiel až do tých končín, ale vy ste tam boli. To je skutočne kresťanská láska prejavovaná skutkami a to je zázrak. Tiež som rád, že som mohol vyučovať niektorých vašich bratov, budúcich kňazov Misijnej spoločnosti na Madagaskare, čo ma ešte viac spojilo s vašou vincentskou rodinou.

Ú v o d

Mám vám predstaviť túto knihu, ktorá sa volá: **«Kompendium sociálneho učenia Katolíckej cirkvi»**, je to «sociálna verzia katechizmu». Máme Katechizmus Katolíckej cirkvi (vydaný v r. 1992, zreformovaný, revidovaný, spresnený v r. 1997), ktorý je postavený na štyroch pilieroch:

- všetko, čo nám hovorí Boh, nachádza sa koncentrované v Kréde, súhrn Zjavenia;

- všetko, čo nám Boh dáva, nachádza sa zhrnuté v 7-ich sviatostiach;

- všetko, čo Boh od nás žiada, nachádza sa zhrnuté v 10-tich prikázaniach

- a všetko, čo Bohu hovoríme, je modlitbou.

Voláme to 4 piliere Katolíckej cirkvi, t. j. Krédo, 7 sviatostí, 10 Božích prikázaní a Otčenáš.

Celá katechéza a teológia je vlastne neukončený rozvoj 4 pilierov, a tak v katechizme sa nachádza niečo zo sociálneho učenia, v 3. Časti, t. j. to, čo Boh od nás žiada, ako rozvoj, či rozvinutie prikázaní, ale to nestačilo. Tu v tejto kapitole vidíme osobu a spoločnosti, v ďalšej kapitole účasť na spoločenskom živote (autorita, spoločný majetok, zodpovednosť a spoluúčasť), sociálna spravodlivosť (úcta k ľudskej osobe, rovnosť a rozdielnosť medzi ľuďmi), zákon a milosť, morálka atď. zaiste i morálnosť našich skutkov, ľudské čnosti, rodina a pod.

I. VÝZNAM TOHTO KOMPENDIA SOCIÁLNEHO UČENIA KATOLÍCKEJ CIRKVI

Aby ste pochopili zmysel knihy a ako k nej Cirkev došla, je potrebné načrieť trochu do dejín. Asi 15 rokov sme zvyknutí na Katechizmus Katolíckej cirkvi, ale už samotný fakt napísania tejto knihy je udalosťou. Pozrieme sa, prečo. Je to zvláštne, ale do 16. storočia neexistoval katechizmus Katolíckej cirkvi.

Prvý katechizmus celej Katolíckej cirkvi bol napísaný v r. 1566, voláme ho rímsky katechizmus alebo Katechizmus Tridentského koncilu. Skončil sa v r. 1562 a vzhľadom k veľkým útokom proti Katolíckej cirkvi, kvôli luteránskej reforme (v rokoch 1517-1525), kedy Luther napokon spochybnil alebo presadil veľa vecí, kedy napr. povedal: „Niet sedem sviatostí, ale len dve“, „List sv. Jakuba je slamenou epištolou“, „Kniha Makabejcov nás nezaujíma“... A tak Katolícka cirkev silne otrasená touto reformou povedala, že možno nastal čas, aby sa veci vyjasnili a hoci sa to zdá čudné, pred Tridentským koncilom nenastali presné definície kánonu Sv. písma. Až na Tridentskom koncile sa povedalo, že Kniha Makabejcov bude patriť do kánonu Sv. písma, aj keď bol Martin Luther proti. Sviatostí je sedem, boli ustanovené naším Pánom Ježišom Kristom. Mali sme teda pevný základ silného učenia, pevného, až trochu príliš pevného, lebo keď sa obhajujeme po útoku, stávame sa tvrdými.

Je zvláštne, že počas šestnásť storočí sme to nepotrebovali, a zrazu sme to potrebovali, lebo sa na nás zaútočilo. Viete, že keď sa na nás útočí a reagujeme, tak reakcia nie je vždy dobrá, lebo je prehnaná, sme podráždení a zranení, a tak teda sme urobili Katechizmus Katolíckej cirkvi. Bolo to prehnané cirkevné učenie a potom neskôr vzniklo veľa katechizmov, pretože boli systémom odpovedí na všetko. Boli kladené otázky a stručná odpoveď hovorila o Bohu jednoducho a ľahko. Boh je...! A tak potom sme vedeli o Bohu, o všetkom, ale je to veľmi nepríjemné, t. j. že v katechizme je niečo nádherné, ale i niečo nebezpečné. Nádherná je jasnosť výkladu učenia a nebezpečné je uzavrieť vieru do škatuliek alebo formúl, čo vedie k úzkoprsosti viery. Niet nič horšie ako veriaci, ktorý vie všetko o Bohu, o Božej láske, o sviatostiach. Ak niekto o tom rozpráva ako učenec, znepokojujeme sa o neho, alebo sme si istí, že sa mylí. Keď niekto hovorí o všetkom, radi ho počúvame a sme unesení tým, čo hovorí, ináč niečo nie je v poriadku. O sviatostiach nemožno hovoriť ako o fyzike a chémii, nie je to veda ako iné vedy, neexistuje titul viery, hoci sme vymysleli titul teológie, pre vieru neexistuje.

Možno sa zdá paradoxný dôvod, pre ktorý na 2. vatikánskom koncile (*d'alej skratka VK*) konciloví otcovia odmietli utvoriť katechizmus Kat. cirkvi. Počas 2. VK bola položená otázka, či treba prerobiť katechizmus, ako tomu bolo po Tridentskom koncile. Konciloví otcovia odpovedali, že je to príliš nebezpečné, ľudia budú mať dojem, že sme mali vieru „odpoveď na všetko“, vieru ako „hotovú formuláciu“, vieru, ktorá vie všetko na všetky predmety a pod... že je lepší širší, pružnejší výklad katolíckeho učenia, ako to ponúkajú koncilové dokumenty, čo je lepšie ako systém otázok – odpovedí. Po 2. VK nastal veľký prevrat roku 1968, ktorý sa nepredvídal. Chceli sme sa vyhnúť nebezpečenstvu a osud dejín a sveta nám pripravil iné – v roku 1968: ľudia stratili zmysel. Výsledok: v r. 1985 sa konala synoda po 20-tich rokoch od 2. VK. Na tejto synode bol jeden zástupca za každú krajinu a pápež Ján Pavol II. položil nasledujúcu otázku: „Povedzte nám, ako bol 2. VK prijatý vo vašej krajine?“ V tej chvíli sme si uvedomili, že vedomosti boli hmlisté, že ľudia nevedeli veľa o ňom, všade sa rozprávalo všeličo a kardinál Law de Boston povedal, že je potrebný katechizmus. Nieže by otcovia protirečili, ale spoločnosť sa zmenila. Teda bola to pastoračná úvaha. V roku 1962-1965 existovali dôvody, ktoré boli dobré v tej dobe, kedy nebolo treba vytvárať katechizmus Katolíckej cirkvi (*d'alej KKC*), ale i dôvody, ktoré v r. 1985 boli oprávnené, pretože svet

sa mimoriadne zmenil. Nebezpečenstvo 60-tych rokov bola viera zo železobetónu alebo katechizmus ako „odpoveď na všetko“, čo mohol poškodiť Božie tajomstvo. Ale v r. 1985 bolo dôležité dať jasné smernice: Áno, je 7 sviatostí, nikdy ich nebude 8. Áno, existuje teológia Najsvätejšej Trojice a tá hovorí to a to. Áno, je 10 Božích prikázaní a sú to slová, ktoré budú prechádzať všetkými storočiami a kultúrami a budú platné pre celý svet. A teda presné vysvetlenie o siedmich sviatostiach a 10 Božích prikázaniach, o všetkých článkoch viery bolo niečím užitočným a stalo sa potrebným v období veľkej hmloviny, aby sa tak utvorila kostra kresťanskej viery, hoci naša viera nie je kostrou. Je tu i telo – mäso, život, krv, ktorá prúdi – je ňou láska. Ale ak nie sú kosti, nie je nič.

Toto bol dôvod, pre ktorý v roku 1985 bolo rozhodnuté napísať KKC. Od r. 1986 zveril pápež Ján Pavol II. túto zodpovednosť kardinálovi Ratzingerovi, ktorý sa obklopil komisiou kardinálov, biskupov, teológov a potom začala pracovať malá hlavná skupinka zložená z jednej belgickej rehoľníčky, jedného biskupa, ktorý sa neskôr stal kardinálom Schönborn. Do vydania v roku 1992 spisy prešli sedemkrát korektúrou. Najskôr vyšli ako „*depositum custodi*“ – formou konštitúcie podpísanou Jánom Pavlom II. Nenapísal ju on, a predsa je tu jedna mimoriadna veta napísaná pápežom s 27-ročným pontifikátom: „Najvýznamnejší magisterský úkon môjho pontifikátu je Katechizmus Katolíckej cirkvi“. Je to nádherný prejav pokory. Veď napísal množstvo príhovorov, encyklík..., ale týmto chcel povedať, že v jeho pontifikáte najdôležitejšie bolo, že Katolícka cirkev vykonala pozoruhodné úsilie pretlmočiť a dať prejav viery do súčasného jazyka alebo prispôbeného súčasným otázkam a súčasnej problematike.

Učenie – doktrína je neoblíbené slovo vo francúzštine, čo je na škodu, pretože za tým počujú prídavné meno „doktrinálne“, ale doktrína je dobrý chliebík. „*Moje slová sú duch a život*“, hovorí Ježiš (Ján 6). Tento dobrý chlieb, ktorým je večné Slovo, slovo, ktoré nás presahuje, treba vedieť povedať slovami našej doby. Keby ste porovnali Katechizmus z r. 1566 s KKC z r. 1992, štyri stĺpy sú samozrejme tie isté, pretože je to to isté krédo, tie isté sviatosti, tie isté prikázania, ale vyváženosť nie je tá istá. Napr. na konci 20. storočia bolo potrebné veľa diskutovať o viere, viere a rozume, viere a ateizme, teda 1. časť zabrala obrovskú časť, zatiaľ čo v dobe Tridentského koncilu, keď Luther všetko narušil ohľadom sviatostí, vtedy najväčšia časť katechizmu zaberali

sviatosti. Dnes nikto neprotestuje, že je sedem sviatostí, je ich jednoducho sedem!

A tak protirečenia 16. storočia viedli k mimoriadnemu rozvinutiu 7 sviatostí, zatiaľ čo popieranie, ateizmus, vedeckosť, víťazstvo techniky priniesli obrovský rozmach viery. To isté večné Slovo, ktoré je vyjadrené v učení, aby bolo prispôsobené istej kultúre a určitej dobe s odlišnými slovami – to je doktrína, učenie. Je to Slovo večného života povedané pre dnešných ľudí a výrazmi, ktoré ich oslovia. Niekedy hovoríme, že 1. katechizmus z r. 1566 bol katechizmom Tridentského koncilu a 2. katechizmus z r. 1992 bol katechizmom 2. vatikánskeho koncilu: to je nesprávne. 2. VK nechcel utvárať katechizmus a k tomu katechizmus, ktorý by bol napísaný v r. 1965, hoci i so 4 stĺpmi, by bol úplne odlišný od toho, ktorý bol napísaný v r. 1992. Za 30 rokov nastane veľa zmien.

Použijem príklad, ktorý nás zavedie k prvému z aspektov soc. učenia. V 2. VK, ako i v katechéze nášho detstva sme nikdy nepočuli hovoriť o kresťanskej ekológii, to neexistovalo, pretože tento problém nebol. Predsa však sme sa učili o teológii stvorenia: „*Verím v Boha Otca, všemohúceho Stvoriteľa*“. Pán Boh stvoril všetko stvorenie, ale nikdy nám nehovorili, že je potrebné rešpektovať vzduch, rieky, more a pod. A teraz toto vstupuje do všetkých katechéz celého sveta, rešpektovanie lesov, riek, mora a pod. V 2. VK niet nič na túto tému, len celkom malá zmienka v „*Gaudium et spes*“ o tom, že Pán nás ustanovil za strážcov celého stvorenia, ktoré máme zachovávať a pestovať. Žiadna vysvetlivka, zatiaľ čo po 30-tich rokoch sú rozsiahle vysvetlenia. V časti o Bohu, Stvoriteľovi „*Verím v jedného Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme*“, je vysvetlený vzťah k stvoreniu, jeho rešpektovanie, ako ho máme ovládať, pretože sme boli utvorení za vládcov nad stvorením, so skutočným ovládaním rastlinného, živočíšneho, minerálneho sveta, ale zároveň môže nastať nebezpečenstvo jeho poškodenia, zneužitia, využitia (toto slovo je odporné, počuť ho všade, napr. poľnohospodárske využitie, t. j. mojím cieľom je z neho ťažiť, dostať peniaze) a hovoria nám, že je to veľmi nebezpečné.

Ešte prekvapivejšie: Viete, kde sa v tejto knihe nachádza odsek o ekológii? Pri Božom prikázaní: „Nepokradneš.“ Je pravdivé, že keď sme boli malí, učili nás nekradnúť, nejsť do maminej peňaženky, „nešľohnúť“ v obchode,... zatiaľ čo tu nám hovoria, že keď ničíš lesy, keď sypeš odpad do mora, vylievaš špinu do riek, si zlodej, zlodej

generácie, ktorá mohla mať právo kúpať sa v tejto rieke ako ty si mal, keď si bol malý. Teraz to nemôžu, pretože rieka sa stala smetiskom a je to aj tvoja chyba. Teda kradneš budúcej generácii spoločné dobro.

Toto poukazuje na to, ako Cirkev nestále obnovuje svoje učenie počnúc Slovom večného života. Nehovorím, že kresťanské Zjavenie je neustále menlivé, nedostatočné. Naopak, je to Slovo večnosti a prikázanie sú tie isté viac ako 3000 rokov a prechádzajú storočiami, všetkými kultúrami a kontinentmi a predsa, učenie sa stále mení, pretože sa prispôsobuje situáciám.

Pápež Ján Pavol II., vychádzajúc z tohto, povedal: "V podstate to, čo bolo dané v KKC, nestačí. Teraz to treba rozviesť." A Boh vie, ako bol pozorný voči tomu. On sám od r. 1981 napísal tri veľké sociálne encykliky: *Laborem exercens*, potom *Sollitudo rei socialis* a *Centesimus annus* z roku 1991. Požiadal, aby bolo skutočne rozvinuté toto sociálne učenie vychádzajúc z dogmatickej konštitúcie 2. VK „*Cirkev v súčasnom svete*“. Nariadil utvoriť toto kompendium a malo vyjsť v jubilejnom roku 2000, dokonca zvolil i dátum, na sv. Jozefa (1. mája 2000), čo je nádherné. Sv. Jozef robotník, svet práce, peňazí, spoločenského života, Ježišovej výchovy. Tento dátum bol veľmi pozorne zvolený, ale dokument nebol hotový, pretože bol toľkokrát prepracovaný, cibrený, lebo je veľmi delikátne uviesť správne slovo v menlivých doménach. Nie je to ako s tajomstvom Eucharistie. Poviete: "Je to Boh skutočne prítomný, je to eucharistická obeta, je to eucharistická komúnia". Keď ste tento výklad podali, keď ste ho dali zrevidovať, už sa zajtra ráno nezmení.

Dnes v mnohých krajinách sveta je pastorácia úzko spojená s ekológiou. Na Madagaskare som videl, že pri birmovke mladého dostane tento jeden alebo dva mladé stromčeky na zasadenie, napr. aby sa poukázalo na to, že starať sa o tvoju dušu je to isté – musíš sa starať o tvoju zem, pretože je to matka živiteľka.

Ešte pohyblivejšie, čo sa v roku 2008 stalo skutočným „zemetrasením“, boli financie. Ako teda možno povedať kresťanské slovo, ktoré by bolo silné, jasné a prispôsobené hrozným prevratom, ktoré sa dejú v oblasti financií, ekonómie na konci leta a teraz veľké nejasno, v ktorom nikto nič nechápe, pretože sme videli prichádzať tisícky miliárd a nikto nevie, odkiaľ tie čísla sú. (Už ničomu nerozumieme a dokonca ani tí, ktorých sa to týka, nekontrolujú

a nevedia, aké budú dôsledky toho, čo sa stalo.) Keď čítame tento text spred 5-6 rokov, pýtame sa napr. či je prispôsobený na prípadnú hospodársku krízu? Toto by sme mohli povedať o každom z aspektov.

Napríklad, keď 2. VK v konštitúcii « *Gaudium et spes* » píše o rodine, je jasné, že si nekladie otázku, či manželstvo môže byť medzi dvomi mužmi alebo dvomi ženami, pretože v r. 1960 sa nikto nezaoberal touto otázkou. Teraz sme nútení vysvetľovať, že pohlavná identita, sexuálna odlišnosť medzi mužom a ženou je základná a pôvodná veličina a teda kompendium soc. učenia hovorí veci, ktoré 2: VK nepotreboval dokazovať, pretože nikto si tieto otázky nekládol. Hľa, niečo, čo nie je samo osebe menlivé, ale čo sa rýchlo stáva zastarané, pretože otázky sú teraz iného typu a musia byť neustále prispôbované mimoriadne rýchlemu vývoju spoločenského, kultúrneho a iné kontextu. Toto *Kompendium* je prvé (tak ako 1. vieroučný katechizmus je z r. 1556 a druhý z r. 1992). Tak isto nepochopíme nič z 2. VK, ak nezaštepíme na seba dve dogmatické konštitúcie (*Lumen Gentium* a *Gaudium et Spes*), ktoré ľudia príliš často kladli proti sebe, čo je chyba. V jednej je tajomstvo Krista, ktorý je daný ako Svetlo národov (veľká úvaha *Lumen gentium*) a v druhej Cirkev kráča po cestách času a doby (*Gaudium et Spes*). Niektoré osoby začali opovrhovať *Gaudium et Spes* slovami: "Je zastaraná". Áno, je zastaraná, pretože problém nukleárneho zbrojenia nie je ten istý ako pred 50-timi rokmi, pretože otázka nových zdrojov energie a nafty nie je kladená tak isto ako kedysi, pretože otázka ekológie, problémy rodiny nie sú už tie isté. Nie však preto slovo dogmatickej konštitúcie nie je nádherné a Cirkev musí vždy napredovať v týchto dvoch aspektoch, a to: 1. tajomstvo, t. j. Božie svetlo je nám dané v tvári Ježiša a má sa odrážať na tvárach všetkých kresťanov (2 Kor 4, 6) a 2. Cirkev napreduje v menlivých okolnostiach každej doby a civilizácie.

Preto sa teda celé učenie buduje, sleduje, prispôsobuje a má sa neustále prispôbovať otázkam, ktoré si kladú ľudia. Pre tento dôvod si myslím, že pápež by mal napísať encykliku o poľnohospodárskych otázkach, pretože sme mali veľa encyklík zo sveta práce, sociálneho života, peňazí a pritom 50% svetového obyvateľstva je poverená živiť druhých – a to aj očakávame – je skutočne prvou úlohou živiť ľudstvo.

Preto tiež po encyklike z r. 1991 očakávame ďalšiu encykliku o finančných otázkach. V r. 1991 nastal pád komunistického systému. Pápež hovorí, že je veľkou radosťou, že komunistické zmrazenie sa

končí, ale pozor, nastanú nové problémy, pretože keď sa kapitalizmus rozprestrie... vláda peňazí nie je o nič lepšia ako vláda komunizmu. Teraz sa okolnosti veľmi zmenili. Pápež práve píše novú sociálnu encykliku, aby poukázal na novú sociálnu reč Cirkvi uprostred meniacej sa spoločnosti.

Všetko toto má svoje dejiny. Na začiatku bolo vždy sociálne učenie Cirkvi (o chvíľu budem o tom hovoriť v spojení s peniazmi), ale podstata podávaného učenia je vybudovaná – začalo sa to v r. 1891 encyklikou «*Rerum Novarum*» od pápeža Leva XIII.

Čo sa stalo? V roku 1830 bola priemyselná revolúcia ukrutným prevratom, bola vynájdená železnica, bane na uhlie, hliník; v Lyone jedna mladá žena, Pavlína Jaricotová, dcéra továrnik, povedala svojmu otcovi: «Váš systém je škandalózne, robotníci v tvojej firme pracujú 15 hodín denne, kradnete otca deťom, manžela žene, robíte hrozné veci!». Povedala to aj svojim bratom, ktorí boli vedúci továrne, aj otcovi to povedala. Tiež otvorila jeden podnik, ale ten „neuspel“, lebo nemala vlohy šéfk. Ale Pavlína videla sociálne dôsledky katolíckeho učenia, videla ich a šírila ich.

A tak v tej dobe nastali nové prvky, obyvateľstvo už nie je na 98% poľnohospodárske; už sú aj továrne, ktoré sú schopné premeniť ľudí na stroje. Áno, existujú stroje, ale ľudia nie sú stroje. Hľa, nové veci «*Res novae*»... a čo sa týka týchto nových vecí, pápež Lev XIII. sa rozhodol napísať novú encykliku «*Rerum novarum*» («o nových veciach»), aby pripomenul nutnosť rešpektovať ľudí, aby neboli považovaní za prostriedky pre výrobu peňazí.

Je evidentné, že vždy budú «*Res novae a Rerum novarum*», to sa opakuje stále. Z toho dôvodu je táto encyklika slávená cyklicky, napr. keď bolo 40 rokov od jej napísania, pápež Pius XI. napísal «*Quadragesimo anno*»; keď bolo 70 rokov, pápež Ján XXIII. napísal: «*Mater et Magistra*»; keď bolo 80 rokov, pápež Pavol VI. napísal v r. 1971 «*Octogesima adveniens*»: Bol to významný list kardinálovi Roy, kanadskému arcibiskupovi, ktorý ku koncu života odišiel starať sa o chudobných. Keď Pavol VI. písal tento list mužovi, ktorý je nádhernou postavou Cirkvi, pápež si povedal, že pripomenie, ako sa treba starať o chudobných, pretože je to podstatné poslanie Cirkvi. On tak robil, ale list je platný pre celú Cirkev. «*Octogesima adveniens*» neznamená, že kardinál Roy mal 80 rokov, ale že encyklika «*Rerum novarum*» mala 80

rokov. K jej 90. výročiu pápež Ján Pavol II. napísal v r. 1981 encykliku o práci; bola to jeho prvá sociálna encyklika: *«Laborem exercens»*. Mala vyjsť v máji, ale v tom mesiaci bol na neho spáchaný atentát, preto vyšla trochu neskôr. Napokon k 100. výročiu encykliky *«Rerum novarum»* napísal *«Centesimus annus»*. Ako vidíte, sociálne encykliky sa budú obnovovať stále, má to byť niečo pružné, stále prispôsobované okolnostiam a vývoju. Práve to hovorí kompendium v č. 13: *«Tento dokument je úkonom služby preukázanej Cirkvou ľudom, mužom a ženám našej doby»*. Inšpiroval sa konštitúciou *Gaudium et spes*: problémy sa zmenili, ale vedzme, čo i citujem: *«Tento dokument považuje človeka za hlavnú os celého svojho výkladu»*.

Áká je situácia dnešného človeka? Kde sa nachádzajú nové miesta otroctva, opovrhovania, nedostatku dôstojnosti? Práve ohľadom týchto miest má Cirkev čo povedať, aby tak poslúžila človeku. Opis podstaty tejto myšlienky sa nachádza v 16. odseku, v úvode: *«Musíme odpovedať na 3 výzvy, ktorým musí čeliť ľudstvo v súčasnosti...»*

1. výzva: „výzva – úloha pravdy o existencii človeka“

Nie je to niečo, o čo hlasujeme, nie je to zákon väčšiny. Čo to znamená byť človekom? Je to veľká výzva, toto často spomína Benedikt XVI. v spojení s nebezpečenstvom relativizmu. Človek nie je niečo, čo sa deje v hlave alebo sa zajtra zmení. Človek je niečo dané, toto je veľmi dôležité vysvetliť takto politikom v pozícii, v ktorej som, keď ich stretávam. Hovorím: *«Pán prezident, existujú veci, ktoré závisia od vás, napr. budovať diaľnice, bojovať či nebojovať v Afganistane, viesť intenzívnejšiu alebo menej intenzívnu rodinnú politiku, reformovať národné vzdelávanie, uvažovať o zdravotníckom systéme, ale sú veci, ktoré nezávisia od vás, že more, hory, rieky sú tam, kde sú, že muž je mužom a žena ženou. Nie sú to veci, ktoré závisia od vás, nebudete nám utvárať zákony, aby ste nám povedali, že odteraz rodinu tvoria dvaja muži. Nie, toto nemôžete»*. Odpovedal mi: *«Ale ak niektorý zákon prechádza parlamentom a on to odo mňa žiada?»* Vy máte odpovedať: *«Nie, o tomto nediskutujeme. Diskutujeme o národnej obrane, o verejnom zdraví, o školstve a výchove, o zahraničných veciach – to sú veci, ktoré sú ponechané na vláde. Je obrovské množstvo vecí, ktoré treba konať vo vedení a pre dobro ľudu. Ale existujú ďalšie veci,*

o ktorých sa nediskutuje, pretože nezávisia od parlamentnej väčšiny, napr. aby strom bol stromom a rieka riekou».

Je smiešne, že sme extrémne rigorózní ohľadom stromu a riek a extrémne nejasní o človeku. Hovorím, že cieľom ekológie je človek a ak nastane ľudská katastrofa, a vy pritom ochraňujete stromy, tak ste sa pomiatli. Som úplne za to, aby sa ochraňovali stromy, moria, rieky, ale človek je dôležitejší ako strom, pre ktorý by som chcel, aby ho rešpektovali. A toto je niečo, čo nie je v súvisi. Pripomínam si nedávnu diskusiu pána Borloo (*pozn. prekl. súčasný francúzsky minister ekológie a trvalého rozvoja*) ktorý vykonal veľmi peknú prácu v oblasti „Grenelle a životné prostredie“. Opýtal sa ma, ako by sa mohla Katolícka cirkev na tom zúčastniť. Odpovedal som mu: *„Ale na Madagaskare sa Cirkev na tom zúčastňuje 50x viac ako vláda, ale tu ste vláda, ktorá nás príliš „rozmaznáva“, všetko chcete robiť sami. Výsledkom je, že my už nemáme čo robiť. Existuje ministerstvo pre vody a lesy, také a onaké ministerstvo... a my už nemáme v tom čo robiť. Dajte nám niečo robiť a budeme sa starať, všetci to robia radi. Keď hovoríte ľuďom, aby triedili odpady, robia to. Keď poviete niečo o riekach, urobia tak, čím viac nás zapojíte, tým viac sme účastníkmi a sme spokojní. Teraz vám niečo poviem, pán minister, ak pustošíte človeka, vtedy nič z vášho prejavu nie je zrozumiteľné. Ako môžete na jednej strane hovoriť: „Pozor na GMO /geneticky modifikované organizmy/, je to veľmi nezdravé! Lebo ak pestujeme geneticky modifikovanú kukuricu, je to veľmi nebezpečné pre zdravie“, a pritom, napr. akceptujete, aby miešali bunky kravy s bunkami ženy.“*

Áno, ja chcem byť proti GMO, ale to závisí aké, napr. podarilo sa nám skrížiť a vypestovať nektárinky - spojením dvoch ovocí sme vytvorili nové. Podarilo sa nám vychovať mulicu spojením somára a koňa, pretože človek ovláda svet zvierat a vegetácie. A ak je pre väčšie dobro, môžeme mať určité ovládanie za podmienky, že nezničíme prírodu. Ale ako môžete byť systematicky proti GMO, zatiaľ čo robíte hocičo s OHGM /pozn. prekl. v slovenčine – ľudské organizmy geneticky modifikované!/ Trochu súvislosti medzi tým, čo hovoríte a konáte. Povedal mi: „Ach, toto mi nikto nepovedal.“ „Vidíte, aspoň vám to niekto povedal a bude treba uvažovať nad nimi, lebo sa jedná o najdôležitejšie veci“, odpovedal som mu.

2. výzva: je kladená chápaním a uplatňovaním pluralizmu a odlišností na všetkých rovinách

Je pravdou, že existuje veľký rozdiel v kultúrach a civilizáciách a toto má byť zachované v myslení, v morálnom rozhodovaní, v kultúre, v náboženstve, vo filozofii ľudského, spoločenského a ďalšieho rozvoja a pod. Západniarska hrdosť vyhlásila, že západná demokracia je najlepšia, takže spoločnosti by mali dobrú značku, keby mali všetky prezidenta republiky, so senátmi, národnými zhromaždeniami, pretože samozrejme najlepší sme my. Je to poriadne naivné alebo veľmi namyslené. Preto je potrebné radšej nechať každú civilizáciu napredovať tak, ako je, s jej vlastným géniom, ako vložiť všetkých do jednej formy mysliac si, že keď budú ako my, budú sa mať dobre. V podstate je veľmi vážny symptomatický pohľad. Teda, aký je správny vzťah, skutočné vnútorné chápanie a rešpektovanie nespočetných ľudských a spoločenských rozdielov, ktoré existujú v rôznych civilizáciách?

Je jasné, že v takej kongregácii, aká je vaša, viete, čo je to rozdielnosť a ako má byť rešpektovaná, ak chceme byť služobníkmi ľudu.

3. výzva: globalizácia

Vskutku, ak v súčasnosti sa niekde dotýkame niečoho, toto má celosvetový dopad. V auguste a septembri sme padli kvôli veľkému klamstvu úverov v USA a celý európsky a bankový systém upadol. Rozhodnutie v určitej krajine malo svetové následky; mnohé francúzske banky ešte nevedia, do akého bodu boli pohltené touto otázkou a ešte sme nezmerali všetky dôsledky. Vidíte teda, čo je základný rámec tohto textu.

II. PREZENTÁCIA TROCH HLAVNÝCH ČASTÍ TOHTO DOKUMENTU

Toto Kompendium je rozdelené na tri veľké časti. Prvá predstavuje základy sociálneho učenia Cirkvi (Boží plán lásky s ľudstvom, poslanie Cirkvi a jej sociálne učenie, ľudská osoba a jej práva, princípy sociálneho učenia Cirkvi). Druhá časť je veľmi konkrétna a jednoduchá. Tretia časť zdôrazňuje sociálne učenie v cirkevnom, o veľkej jednoduchosti, ktorú rýchlo skomentujem.

Prvá časť Kompendia: HLAVNÉ PRINCÍPY SOCIÁLNEHO ŽIVOTA

Prvá časť sa týka hlavných princípov: je rozdelená na 4 kapitoly. Prvá kapitola hovorí o Božej láske, pretože sa jedná o to, ako priniesť lásku svetu, a tiež hovorí o vzájomnej láske. Celé sociálne učenie Kat. cirkvi je pokračovaním hlavného prikázania: „Milujte sa navzájom“. Ak hovoríte, že Boh vás miluje a sa to nevidí na skutkoch, ste klamári. Poznáte text z 1. listu sv. Jána (1 Jn 2, 4; J Jn 4, 8). Ak niekto zachová moje prikázanie, vtedy spozná pravdu. Existuje veľké spojenie medzi Zjavením, poznaním pravdy, inteligenciou kresťanského Zjavenia a faktami. „Kto hovorí, že miluje Boha a nemiluje bratov, je klamár“. Chcel som však hlbšie poukázať na poznanie samého Boha: nepochopíš nič z kresťanského Zjavenia, ak ho konkrétnejšie neprejavíš v činoch. Ak z tvojich prstov a života nevychádza láska, všetko, čo povieš o Božom zjavení, bude klamstvo, pretože budeš zaslepený. Teda máš rozum a oči sú otvorené, máš rozum, je otvorený voči tomu, čo hovorí Boh za podmienky, že my sami robíme, čo hovorí. Toto je jasne vyjadrené v spisoch sv. Jána a zvlášť v 1. liste sv. Jána.

Prvá a veľká kapitola je o veľkom diele Božej lásky pri stvorení, pri výbere jeho ľudu – Izraela, v postave samotného Ježiša Krista a potom v poslaní Cirkvi v službe človeku. Hlavná myšlienka Pápeža Benedikta XVI. v jeho prejave o uvedení do služby nástupcu sv. Petra je nádherná veta tvoriaca jadro jeho prvej homílie: „Cirkev je služobnicou Božej radosti v tomto svete.“ Nádherné, podobne ako Pavol, ktorý povedal: „Nikdy som nechcel usmerňovať vašu vieru, chcel som len byť služobníkom vašej radosti“ (2 Kor 1, 24). Sv. Pavol je nútený usmerniť Korinťanov, ktorí robili a hovorili všeličo. Je teda pravdou, že je k nim prísny, ale nechcel spravovať ich vieru. Podobne i my

nechceme spravovať vašu vieru, ale len slúžiť vašej radosti, byť v službe vašej radosti, a teda Cirkev je v službe Božej radosti v tomto svete.

Práve pred Vianocami som stretol jednu sestru, ktorá mi hovorila, ako ju oslovila tá istá veta z príhovoru Benedikta XVI. A vyzdvihla so všetkého jeho učenia „tému služby radosti“. Odovzdala mi súbor tohto textu. Je nádherné vidieť počet slov, ktorými hovorí, že „podstatou povolania Cirkvi je slúžiť radosti“ v srdciach ľudí, v ich živote, v ich rodinách, v ich práci, spoločenskom živote. Považujem to za nádherné. Z toho vyplýva poslanie Cirkvi a jej sociálne učenie. Chápeme dobre logiku lásky, že Boh je láska, táto láska prichádza k nám a na nás. Boli sme stvorení na Boží obraz; a tak v podstate sme boli stvorení pre lásku. Z nás musí vychádza LÁSKA i cez úskalia nášho života, dvojitosti nášho materiálneho sveta a dokonca z nášho srdca, v ktorom je aj dobré, aj zlé. A tak prikázanie lásky je konkrétnym dôsledkom najvyššieho zjavenia Boha.

Nanešťastie sme často videli len doktrinálny aspekt a oddelili sme ho od sociálneho aspektu. To je omyl, pretože ide o sociálne učenie. Ak teda celé poslanstvo Sv. písma je zhrnuté vo fakte, že Boh je láska, že my, ľudia sme boli stvorení na Boží obraz, na jeho podobu, potom hlavným poslaním je milovať a to musí byť vidieť v používaní tvojho tela, tvojich peňazí, tvojej práce – musí to byť vidieť konkrétne. Všetko, čo robíš a čo si, musí byť pre lásku.

Viete, že tu ide o otázku prikázania. Ľudia si neuvedomujú, ako farizeji a zákonníci prišli Ježiša chytiť do pasce a spýtali sa ho, ktoré je najväčšie prikázanie. Katolíci sa často zablokujú a hovoria, že to nie je pasca pre Ježiša keď sa ho chcú pýtať na ženu, ktorá mala najprv jedného muža, potom druhého..., až siedmeho a v nebi sa budú pre ňu dohadovať? Tu vidieť, že to je pasca, ale prečo by malo byť pascou pýtať sa Ježiša, ktoré je najväčšie prikázanie? Je to naozaj dobrá otázka, ktorá môže byť položená niektorému učiteľovi. Je to vlastne pasca, pretože Židia nerobia rozdiel v prikázaniach a každé slovo pochádzajúce od Boha je mimoriadne dôležité. U nich niet stupňovitosti v prikázaniach. V Biblii vidia nie 10, ale 613 prikázaní! Je veľmi zaujímavé, že zo 613 je 365 na každý deň roku a 248 pre každú z kostí tela, to hovorí Talmud, ale Židia hovoria, že to nie je učenie Talmudu, ale že týchto 613 prikázaní je naozaj v Písme. Žid nesmie nikdy pokladať niektoré prikázanie za dôležitejšie od ostatného,

pretože všetky sú Božím slovom, teda všetky sú veľmi dôležité. Ženy sú dišpenzované od troch štvrtín prikázaní, pretože sú merané v ich vlastnom tele časom, nepotrebnú 365 prikázaní. My, muži, ktoré sme hrdí, alebo nezávislejší na cykle nášho tela, potrebujeme byť na uzde, a tak je 365 prikázaní navyše pre mužov, pretože neposlúchajú ich v ich tele. Toto ma veľmi zaujíma, pretože my, katolíci sme úplne zabudli v našej katechéze, aby bola odlišná medzi chlapcami a dievčatami, pretože nie sú rovnakí; ale u Židov to hovoria, odvažujú sa to hovoriť. (Žena je omnoho prirodzenejšie v tajomstve života ako muž, ktorý si to neuvedomuje a potrebuje byť vedený.) A tak on má 613 prikázaní a žena má len 248. Viete, ako Ježiš odpovedal? Ježiš odpovedal veľmi šibalsky a nechtyl sa do ich pasce, keď odpovedal veľkým prikázanim: „Budeš milovať Pána svojho Boha celým srdcom, z celej svojej sily, z celej svojej duše... a druhé mu je podobné: Miluj svojho bližneho ako seba samého.“ – tú to dve vety, ktoré nie sú prikázania v 613, a tak sa nedotýkajú 613 prikázaní, nedáva ich do hierarchie, ale formuje inú vetu, ktorá zhŕňa všetko, čo je veľmi prezieravé. Svojou odpoveďou sa vyhýba pasci a zhŕňa celé Písmo do jedného prikázania: „Budeš milovať!“. Jediným problémom je, že je nepraktizovateľné, pretože ja som včera úplne nemiloval a predvčerom ešte menej. Prečo mi teda Boh hovorí, že zajtra budem milovať, keď včera, predvčerom a už dávno sa sponďávam, že som sa previnil proti tomuto prikázaniu lásky. Z toho dôvodu treba chápať prikázania tak, aké v skutočnosti sú: tieto slová nám hovorí Boh. Jedno staré hebrejské slovo „slovo“ bolo preložené do gréčtiny ako „entolè“, t. j. „prikázanie“. Ide teda o prikázania, sú to slová, ktoré nám hovorí Boh a šepká nám ich do ucha: „Počúvaj ma, poviem ti pravdu, budem pôsobiť v tvojom srdci a ty budeš milovať.“ Prikázania sú najskôr príslubom, nie sú rozkazovacieho spôsobu, ktoré na nás dopadá zhora, ale sú to prísluby. Boh sa nám prihovára do ucha a hovorí: „Ja som láska, viem, že stále pochybuješ v láske, ale prosím ťa, nechaj ma konať v tebe, nechaj ma, nech sa usídlim v tebe, sľubujem ti, že budeš milovať Pána svojho Boha z celého srdca, budeš milovať svojho bližneho, nebudeš klamať...“

Bol by som rád, keby sa utvorila katechéza o prikázaniach, takých, aké sú v skutočnosti, t. j. slovo Boha, ktorý sa k nám prihovára do ucha, ako príslub, že jeho láska zvíťazí aj v mojom srdci. A sám Boh vie, aké je moje srdce pokrivené a poškodené, ale prichádza zo svojím slovom a sľubuje mi, že jeho láska zvíťazí, ak mu však otvorím svoje

srdce a nechám ho konať. To, čo je pravdivé pre sv. Pavla, je i pre nás. Pavol povedal: „Nerobím dobro, ktoré vidím, ale opak... Prosil som Pána, aby odňal z môjho tela osteň a bolo treba ma od neho oslobodiť, pretože je to absolútne protirečenie medzi tým, čo hovorím a čo sa deje v mojom živote. Boh povedal: „Mlč! Aspoň ti to zabráni byť viac namyslením, nechaj ma konať, stačí ti moja milosť.“ A cez Pavlovu skúsenosť môžeme vidieť, ako v nás pôsobí Božia láska a umožňuje nám tvoriť niečo nádherné.

Hlavné princípy tohto učenia sú vyjadrené v 1. časti na podklade tajomstva človeka a poslania Cirkvi. Jedným z najväčších rozvedení tejto časti Katechizmu Katolíckej cirkvi je o ľudskej osobe a jeho právach: „Tajomstvo Božej lásky, poslanie Cirkvi, ľudská osoba“. V 3. kapitole o ľudskej osobe sa nachádzajú rôzne aspekty ľudských práv a ďalšie.

V 4. kapitole nachádzame **hlavné princípy**, ktoré sú platné pre celé sociálne učenie Cirkvi. Ktoré sú to?

1. Jednota ľudského rodu

2. Spoločný majetok

3. Univerzálne určenie majetku, t. j. existencia ohraničenia súkromného vlastníctva. Vo Francúzsku sme dedičmi rímskeho práva, ktoré hovorí: „Ak mi niečo patrí, robím si s tým, čo chcem“. Cirkevné učenie odmieta túto myšlienku. V rôznych podobách hovorí, že používanie majetku musí zohľadňovať majetok ostatných. Ak vieme, že niekto zomiera od hladu, musíme si myslieť, že ho zabíjame, keď sa s ním nedelíme. Vo 4. storočí sv. Ján Chryzostóm povedal: „*Bohatý (máme právo byť bohatými) je ekonóm majetku chudobného*“. V 20. storočí Ján Pavol II. hovorí: „*Každé súkromné vlastníctvo je zapísané ako sociálna hypotéka*“, čo znamená to isté. Ale sv. Tomáš Akvinský povedal tiež: „*Súkromné vlastníctvo je právo exkluzívnej správy v prospech všetkých*“.

Čo sa týka mojich peňazí, musím uvažovať, čo s nimi urobím, mám právo na správu a keď ho budem spravovať, musím myslieť na dobro všetkých. Od 4. storočia sa hospodárske okolnosti úplne zmenili, ale vzťah k peniazom je ten istý.

4. Princíp subsidiarity, t. j. dať maximum zodpovedností každému v štádiu, v ktorom sa nachádza. Matky to vedia, keď hovoria svojmu 7-ročnému dieťaťu: „Chod' kúpiť chlieb“. Samozrejme, že to nepovedia 3-ročnému dieťaťu. Princíp subsidiarity znamená dať každému maximálnu zodpovednosť, ktorej sa môže ujať na tom mieste, na ktorom sa nachádza vzhľadom k budovaniu všeobecného blaha.

5. Účasť všetkých, t. j. všetci sa zúčastňujú na budovaní spoločnosti tým, že dáme všetkým možnosť zúčastniť sa na úvahe, na rozhodovaní a pod. takto najlepšie bude spoločnosť napredovať.

6. Všeobecný princíp solidarity, ktorý má za hlavný cieľ cestu kresťanskej lásky.

Druhá časť Kompendia:

HLAVNÉ PRINCÍPY SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA

Keď sme si už povedali o týchto princípoch, pristúpme k 2. časti Kompendia. 1. časť má spomínané 4 kapitoly, 2. časť má metodický postup.

5. kapitola: RODINA, ŽIVÁ BUNKA SPOLOČNOSTI

Je jasné, že všetko začína rodinou. O rodine máme fundamentálne učenie, ale aj s veľmi modernými otázkami, ako ovládanie sexuálnej identity. Túto otázku nikde nenájdete v katechizme spred 300 rokov, ani spred 30 rokov. Ale teraz hovoríme, že sexuálna identita je „nevyhnutná“, t. j. že sa nemôžeme bez nej zaobiť. Nemožno rozhodnúť, že zajtra sa zmeníme a z muža sa stane žena alebo opačne! Existuje teda Božia voľba, ktorú si nevolíme, ani dátum narodenia, ani farbu pleti, ani svoje pohlavie atď. Sú to veci, ktoré sú nám dané, pretože život je v prvom rade dar, je vpísaný do nášho vlastného života a toto musíme prijať ako dar alebo ako milosť. Vidíte, že telo je nevyhnutné, nemožno sa bez neho zaobiť, nemožno

disponovať s tým, čo je podstatné a čo je nám dané. Sú veci, ktoré si môžeme vybrať a ďalšie, ktoré si nemôžeme vybrať. Rozdiel medzi obomi je podstatný.

Celá prvá časť hovorí o rodine ako o prvej prirodzenej spoločnosti a protagonistke spoločenského života. Najskôr tu nachádzame úvahy na klasické otázky, potom na modernejšie.

Ohľadom 10 Božích prikázaní 4. prikázanie nazývam „oporným prikázaním“.

A tak tu nachádzame 3 prvé prikázania nášho života, ktoré sú zo strany Boha. Najskôr: „Budeš sa klaňať Bohu“ a nie peniazom, alkoholu a pod. Napokon, „Spomeň si, aby svätil deň Pána...“, tento deň týždňa si budeš pripomínať, že nie si pánom času. Počas 6-tich dní robíš svoju prácu, ty riadiš, ale je 1 deň, kedy ty už neriadiš, si vďačný, že ty nevedieš, neurčuješ si deň narodenia a smrti. Preto jeden deň v týždni sa postavíš pred Božie tajomstvo, pred veci, ktoré ovládaš a pred tie, ktoré neovládaš: život, čas, dejiny. Jeden deň v týždni odovzdáš svoj život Bohu, je to deň, ktorý mu patrí. Keď prežívame sabat – nedeľu, prejavujeme Bohu, že je pánom času a dejín: on spravuje náš život a my ho zakoreňujeme v Ňom.

Po týchto prikázaniach vychádzame na cesty sveta, stretávame ďalších ľudí. Najdôležitejšie u druhých ľudí je život, preto 1. prikázanie medzi nimi znie: „Nezabiješ!“ Po živote je najdôležitejšia láska. Nič nie je vzácnejšie od lásky. Ak ma nikto nemiluje, život nemá cenu byť žitý, ale... láska je krehká. Preto nenarušíš lásku blížneho: „Nescudzoložíš!“

Potom určitým spôsobom možno povedať, že ľudia tvoria celok s ich majetkom. Keď máme návštevu, často povieme pekný výraz: „Poďte ďalej, vstúpte ku mne!“ To sa zdá, akoby dom bol skoro ako „ja“. Keď sú ľudia obeťami vlámania, často povedia: „Okradli nás uprostred noci, zlodeji vošli k nám a my sme ich nepočuli, ale ráno, keď sme to videli, mali sme dojem, že nás znásilnili, veď vošli k nám.“ To znamená, že tvoríme súčasť s vecami, ktoré nám patria. Teda „Nepožiadáš majetok svojho blížneho“, pretože je tak trochu jeho osobou. Život, láska, peniaze sú dobrá, ktoré tvoria súčasť osoby. Napokon je to slovo, ktoré umožňuje, aby život prúdil medzi všetkými. Preto: „Nebudeš klamať!“ Prikázania sú v dokonalom poriadku: po 1. život, 2. láska, 3. materské dobrá, 4. slovo, ktoré prúdi medzi nami. Ak

niekto klame, až sa dymí, vychádza z prúdu akejkoľvek komunikácie. Vidíme logiku, prečo.

Uprostred týchto prikázaní sa nachádza štvrté. Naschvál som ho vynechal, pretože chcem poukázať na jeho dôležitosť, je podstatná: „Cti otca svojho i matku svoju“. V hebrejčine je to zvláštne slovo, ktoré znamená: „Osláviš“. Avšak Sv. písmo hovorí, že len Bohu patrí sláva a chvála. Treba teda oslavovať otca a matku? Áno, hoci nebudeš nikdy oslavovať ľudí, budeš sláviť trochu svojho otca a matku, pretože nimi si Boh poslužil, aby si prišiel na svet, sú zdrojom života a teda, keď sa obraciaš k Bohu, aby si ho chválil a oslavoval, tak nachádzaš v ňom svojho otca a svoju matku. Len oni majú právo byť oslavovaní, hoci majú svoje chyby a hriechy, ktoré nemožno zabudnúť, sú „rodičmi“ /vo význame: tí, ktorí ťa počali/. Boh si nimi poslužil, aby si prišiel na svet. Naučili ťa žiť s druhými ľuďmi, neklamať, nekradnúť... Vidíme teda, že toto 4. prikázanie je nosným prikázáním. Preto v katechizme začína táto 2. časť „rodinou“. Je to logické a evidentné.

Ďalšie modernejšie otázky: pohlavie a rod, klonovanie, bioetika...

Potom sú tu spresnené ďalšie otázky o pohlaví, o ktorom som už hovoril, o klonovaní, bioetike a ďalších témach.

Dokument hovorí niečo veľmi pekné o klonovaní. Vždy som prevapený, že sa hovorí o Cirkvi ako tej, ktorá je proti klonovaniu. Je to vedecká operácia, ktorá spočíva v reprodukcii bunky. Ako možno byť proti skutočnému vedeckému spoznávaní? Ak je pekné, ak sa nám darí zreprodukovať bunku, je to veľmi veľký pokrok vo vede, v ktorom nevidím problém.

Otázka klonovania je preberaná s veľkou múdrosťou a hovorí približne toto: *„Dôležitá sociálna a zvlášť kultúrna otázka, kvôli mnohým a vážnym morálnym implikáciám, ktoré predstavuje, je otázka, ktorá sa vzťahuje na ľudské klonovanie, výraz, ktorý sám osebe – v širokom slova zmysle – znamená reprodukciu biologickej entity geneticky identickej jej pôvodnej entity“*. Toto je v podstate dobré. Ale v myšlienke a experimentálnej praxi táto otázka nadobudla rôzne významy, rôzne odborné spôsoby realizácie a ciele. Môže to

znamenat' jednoduchú laboratórnu repliku buniek, alebo časti DNA, čo je nádherný vedecký objav.

„Ale špecifickejšie pod týmto sa rozumie reprodukcia jednotlivcov v embryonálnom štádiu, rôznymi spôsobmi prirodzeného oplodnenia a to spôsobom, aby boli geneticky identické jednotlivcov, z ktorého pochádza. Tento typ klonovania môže mať za reprodukčný cieľ ľudské embryá alebo tzv. terapeutické, s úmyslom použiť tieto embryá na vedecké výskumy, ale špecifickejšie na reprodukciu staminálnych buniek.“ A toto je neprípustné. A tak uprostred našej súčasnej spoločnosti Cirkev sa vyjadruje hlasno, správne a nenásilne. Nehovorí: „Klonovanie je niečo veľmi zlé“, pretože uznáva zázrak tohto vedeckého objavu môcť zreprodukovať bunku, ale hovorí, že sa musí stále bedliť nad cieľom tejto vedy. To sa mi páči, pretože toto nie je napísané jednou formou, ale každý prvok je zblízka analyzovaný, aby sa došlo k dôraznému, ale správnemu slovu, ktoré je nenásilné uprostred súčasnej spoločnosti.

Peniaze, sexualita, moc

Po tejto otázke klonovania nachádzame otázky vzťahujúce sa na tri veľké ľudské oblasti: peniaze, sexualita, moc. Tieto 3 oblasti sú hlavné: bez peňazí nemôžeme nič; bez sexuality niet života; bez moci nastáva totálny neporiadok. Teda sú to veľmi dobré veci. Najskôr treba povedať, že sú to dobrá, kapitál. Keď máme dobro, kapitál, možno urobiť veľa dobra. Podobne je to i so sexualitou a láskou; sú zdrojom života, prameňom nášho vlastného života a je to tiež veľké dobro. Napokon, keď niektorá krajina je dobre spravovaná a organizovaná, má školy, dobrý zdravotnícky systém, infraštruktúry a pod., tak je to skutočný zázrak.

A zároveň sú to 3 hlavné miesta vybočenia. V oblasti sexuality sa môžeme dostať k neodpušiteľným hororom, dramatickým násiliam pre celé ľudstvo. S peniazmi, prístupom k bohatstvu nám hrozí zaslepenie nad potrebami druhých, dokonca k ich obchodovaniu a premene na moderných otrokov. S mocou môžeme ubíjať druhých s hlbokou nenávisťou k osobám. Sú to teda nádherné oblasti, ale nebezpečné. Sú to veľmi dobrí služobníci, ale zlí páni. Peniaze sú dobrým sluhom, pretože bez nich nemôžeme nič robiť, ale veľmi zlým pánom, pretože

spravujú všetko a stávajú sa strašidelným tyranom. Toto všetko sa nachádza v celom sociálnom učení v nasledujúcich kapitolách.

6. kapitola: ĽUDSKÁ PRÁCA

Dokument prezentuje nielen dôstojnosť ľudskej práce, ale aj právo na prácu, práva pracujúcich, solidaritu medzi nimi a „Res nova“ sveta práce.

7. kapitola: HOSPODÁRSKY ŽIVOT, PENIAZE

Dokument hovorí najskôr o podniku a jeho cieľoch, neskôr o úlohe podnikateľa a vedúceho podniku.

Veľmi kritizovali podnikateľov a zisk. Ján Pavol II. vyšiel opačným smerom a povedal asi toto: *„Tvorcovia podnikov sú ľudia, ktorí berú na seba veľké riziko a musíme im blahopriať. Vytvárajú zamestnania, umožňujú množstvu ľudí žiť, ak vytvárajú zisk, je to veľmi dobré, to dokazuje, že ich práca je dobre premyslená. Možno im podať len jednu otázku, a to, čo robia so ziskom týchto peňazí. Je spoločnosť, ktorú ste vybudovali spoločnosťou osôb pre produkovanie vecí, alebo je jedine mašinou na tvorbu peňazí, úspechu a zisku?“* Teda podnikanie je niečo dobré na povzbudzovanie a nikdy nie na posudzovanie. Ján Pavol II. v tejto oblasti napravil spôsob zmýšľania. Pretože predtým sa ľahko hovorilo: „Nemožno slúžiť Bohu a mamone“, čím sa zle interpretoval tento verš Evanjelia.

8. a nasledujúce kapitoly: POLITICKÉ SPOLOČENSTVO, MEDZINÁRODNÉ SPOLOČENSTVO, OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, ÚSILIE O POKOJ

Z práce k hospodárskemu spoločenstvu sme prešli k politickému spoločenstvu (8. kapitola), ktorá predstavuje základ a cieľ politického spoločenstva, základ politickej autority a autoritu ako morálnu silu.

Po politickom spoločenstve nasleduje veľká kapitola o medzinárodnom spoločenstve (9. kapitola) a ďalšia o spôsobe, ako môžeme byť tvorcami spoločenského pokoja vo svete (11. kapitola).

Stále väčšie bohatstvo v určitých krajinách bude viesť k vzbuře najchudobnejších krajín. Napokon 10. kapitola rozvíja po prvýkrát tému všeobecnej rovnováhy planéty. Úplne sa venuje ekológii. Cirkev nemala strach použiť výraz „ľudská ekológia“, t. j. Boh si zamiloval človeka a stvoril ho; Boh sa nachádza pri zdroji planetárnej rovnováhy, na ktorú sa má hľadieť v celom stvorení. To je veľký obzor, v ktorom žijeme.

TRETIA ČASŤ KOMPENDIA: SOCIÁLNE UČENIE A ČINNOSŤ CIRKVI

12. kapitola: KREŠŤANSKÝ ZÁVÄZOK AKO SLUŽBA

Táto 12. kapitola predstavuje pastoračnú činnosť v sociálnej oblasti. Je to tiež pohľad na miesto kresťanov vo svete, ich záväzok, zvlášť laikov v rámci služieb, ktoré majú konať, aby Cirkev bola skutočne služobnicou spoločnosti:

Služba človekovi: nič nie je cennejšie ako osoba.

Služba kultúre: kultúra znamená kultivovať pôdu, dať ľudstvu celú jej krásu. Znamená tiež dať dobrú výchovu, rozvíjať osobnosť, inteligenciu každej osoby. Dobré vychovávať mládež a dať im všetky prostriedky ich ľudstvu, je to ich šanca pre budúcnosť.

Služba poskytnutá hospodárstvu: s jej hlavnými princípmi.

Služba politike: je potrebné povzbudzovať ľudí, aby sa zaangažovali do politiky. Tak ako bol veľký odpor voči podnikateľom a Ján Pavol II. Im preukázal rešpekt, krásu, rešpekt, na ktorý majú právo, tak isto aj voči politikom. Všetci hovoria, že sú „skorumpovaní“, ale hovorím: „*Počkajte, všetci ľudia sú skorumpovaní, ale tí, ktorí majú nejakú politickú zodpovednosť, majú tiež veľkú dôstojnosť, treba ich rešpektovať, ukázať im na krásu ich povolania, je treba povzbudzovať mladých kresťanov, aby sa zaangažovali do politického života a treba ich na to pripraviť.*“

Pre laických veriacich je politika kvalifikovaným a náročným výrazom kresťanského záväzku v službe ostatným (pozri § 565). Umožňuje:

- Úsilie o spoločné dobro v duchu služby;
- Rozvoj spravodlivosti s osobitnou pozornosťou k situáciám chudoby a utrpenia;
- Úcta k autonómii pozemských realít (ich logika, ich dôstojnosť...);
- Princíp subsidiarity (tieto predmety sme prebrali v úvodných kapitolách);
- Podpora dialógu a pokoja atď.

Napokon § 567 uvádza veľmi konkrétne a pekné veci: je potrebné hovoriť mladým ľuďom a pripraviť ich na vykonávaní moci: *„Budeš mať právo na hlasovanie; jedného dňa budeš mestským poradcom, jedného dňa budeš primátorom alebo zástupcom generálneho poradcu. Je to pekná zodpovednosť, ale dávaj pozor, všetci sa môžu chytiť na moc. Teda ty, ak budeš mať zodpovednosť, nenechaj sa nachytať na moc, naopak, nech je táto moc skutočne mocou robiť dobro.*

„Moc“ je hrozné slovo, pretože niet prídavku. Nemám rád slovo „moc“, ale čo mám rád, to je moc uzdraviť sa, keď vám lekár alebo chirurg povie: *„Môžem vás z toho uzdraviť“*. Každý z nás tam, kde sa nachádza, môže robiť dobro: *„Môžeš zreorganizovať železnice, národné školstvo, teraz máš moc zmeniť túto situáciu alebo urobiť niečo pekné.“ Považujem to za nádherné.*

Na ukončenie Kompendia je v tu ZÁVER, ktorý nás pozýva **budovať civilizáciu lásky.**

Končím mimoriadne jednoduchou vetou, na ktorú rád upútavam vašu pozornosť a ktorá podľa mňa zhŕňa celé sociálne učenie Cirkvi: je to spev anjelov na Vianoce. Všetci vieme spievať: *„Glória in excelsis Deo“*. Ale nie som si istý, či sme pritom pozorní (Lk 2, 14). Anjel

povedal pastierom: „Dieťa, ktoré sa tam narodila a ku ktorému vás posielam, je dieťa v plienkach, položené do jasiel' (v. 15). A vtedy zbor anjelov začal spievať: „*Glória...*“, ktoré všetci poznáte. Ale sú tu dve vety: 1. „*Glória in excelsis Deo*“; 2. „*a pokoj ľudom dobrej vôle /ktorých Boh miluje/*“. Problémom je, že nie vždy ich spájame, a pritom je potrebné vytvárať spojenie medzi týmito dvomi vetami: ak sa ľudia rozhodli vzdávať chválu Bohu na výsostiach, potom bude na zemi pokoj. Ak sa ľudia usilujú zabezpečiť si slávu pre seba samých, viac peňazí pre seba, väčšiu moc, potom bude vojna.

Jeden z kňazov mojej diecézy je misionárom v Čade. Keď som sa s ním stretol minulý rok, vysvetlil mi zanietený život uprostred ľudí, mnohé pastoračné úspechy a pod. Potom dodal: „Ale veľké nešťastie, našli tam naftu, a tak si myslím, že o šesť mesiacov bude vojna“. Skutočne, všetky krajiny chcú naftu pre seba. A naozaj, nastala tam vojna.

Myslím si, že táto veta nádherne zhŕňa sociálne učenie Cirkvi. Ľudia majú hľadať Božiu slávu na výsostiach. Ak ich cieľom je skutočne sláva Boha, t. j. dovoliť, aby radosť srdca bola v srdci ostatných, aby svetlo Boha žiarilo z ich tváre, potom bude pokoj na zemi. Ale ak vyhládávajú moc, územie a peniaze pre seba, ak si závidia, potom bude vojna. Preto princípom celého sociálneho učenia Cirkvi je Ten, ktorý je Spasiteľom sveta a ktorý prináša pokoj na zem – Ježiš. Súhrn sociálneho učenia Cirkvi je spev Glória.

Mons. Filip BARBARIN
Kardinál, arcibiskup Lyonu

S

Súčasné
výzvy

Provincia Emmitsburg (USA)

Nemocničné centrum sv. Vincenta v Jacksonville, na Floride

Krátko z dejín

Nemocničné centrum sv. Vincenta v Jacksonville na Floride patrí medzi najvýznamnejšie katolícke zdravotnícke systémy USA. Predsa však začiatky tohto Nemocničného centra boli veľmi skromné tak ako väčšina Božích diel.

Počas španielsko-americkej vojny v roku 1898 dcéry kresťanskej lásky z Emmitsburgu, v štáte Marylande ošetrovali zranených a chorých v lazaretoch „Riek sv. Jána“ v Jacksonville. V r. 1916 si jedna skupina lekárov, povzbudená biskupom, spomenula na pozornú prítomnosť sestier a pozvala ich, aby prišli do Jacksonville, aby sa tu ujali mestskej nemocnice nazvanej „Sanatórium De Sota“. Sestry krátko po svojom príchode premenovali inštitúciu na „Nemocnicu sv. Vincenta“. Ľudia si nemohli zvyknúť na dcéry kresťanskej lásky s ich kornetmi a keď videli ísť po chodníku nejakú sestru, prešli na druhú stranu chodníka. Sestry po príchode boli považované za niečo zvláštne v tomto južnom meste, kde boli katolíci v menšine. Obetavosť a pozornosť sestier vidieť Kristovu tvár v chudobných a slúžiť mu si napokon získali úctu a obdiv obyvateľov mesta Jacksonvillu. Dcéry kresťanskej lásky tu už 94 slúžia v nemocnici sv. Vincenta – meno nemocnice je synonymom služby chudobným. Ich zdravotnícky systém je uznávaný a oceňovaný.

Súčasný výzvy

V roku 2010 so súčasným názvom „Nemocničné centrum sv. Vincenta“ zahŕňa rôzne oddelenia, ktoré sa usilujú chrániť zdravie pacientov a neustále im zlepšovať životné podmienky. Ďakujeme Bohu za túto veľkú milosť. Teraz už existuje aj druhá nemocnica, sv. Lukáša, ktorá sa nachádza v inej mestskej štvrti, a tiež je pod patronátom sv. Vincenta. Dlhodobá liečba starcov je premiestnená do Sídla Kataríny Labouré, ktoré susedí s Nemocnicou sv. Vincenta. Externé vyšetrenia prebiehajú v Nemocničnom centre sv. Vincenta, vo viacerých klinikách okolo mesta a na juhu susedného štátu Georgie.

Vincentský program blízkosti organizuje pridelovanie potravín núdnym ľuďom a systém mikrokreditov pre zamestnancov, ktorí ich potrebujú. Vo všetkých nemocniciach spravovaných dcérami kresťanskej lásky v USA sú zamestnanci nazývaní „mimoriadni členovia“ pre zdôraznenie ich spolupráce so sestrami v zdravotníckom ošetrovaní chorých a pomoci núdnym. Nemocničné centrum sv. Vincenta financuje tiež urgentnú službu na pomoc budúcim matkám v ich tehotenstve; táto služba má za úlohu povzbudzovať ich, aby si ponechali svoje dieťa.

Nemocničné centrum sv. Vincenta vlastní štyri kamióny alebo mobilné ambulancie. Vďaka nim možno ošetrovať aj robotníkov – migrantom vo viacerých mestských zónach a v katolíckych a štátnych školách deťom, ktorých rodičia nemajú prostriedky na zaplatenie ošetrovania. V každej mobilnej ambulancii je lekár, zdravotná sestra, odborník na správnu výživu, sociálna asistentka a dobrovoľníci. Minulý rok mobilný zdravotnícky program obslúžil viac ako 8.000 osôb a mobilná zdravotnícka pomoc „Ronald McDonald“ viac ako 10.000 detí.

Štatistiky

Štatistické údaje sa môžu zdať chladné, ale nám poukazujú tiež na srdce zdravotníckeho zariadenia a mnohé overovacie a akreditované organizácie ich požadujú. V roku 2009 poskytl toto Nemocničné centrum sv. Vincenta lekárske a zdravotnícke služby chorým bez sociálneho poistenia vo výške viac ako 14 miliónov dolárov.

Vincentský program blízkosti rozdelil potraviny a stravu núdzným osobám a finančná pomoc pre mimoriadnych členov v núdzi dosiahla 775.000 dolárov 75 000.

Už dlhé roky Nemocničné centrum sv. Vincenta financuje akcie solidarity na Haiti, konajú ich skupiny dobrovoľníkov s lekárskeym a zdravotníckym personálom. Každým rokom sa na Haiti vystriedalo 9 takýchto skupín. Po hroznom zemetrasení na Haiti v januári 2010 zozbieralo Nemocničné centrum sv. Vincenta asi 60.000 dolárov na poskytnutie prvej pomoci. Nemocnica poslala zdravotnícke vybavenie a technikov na postavenie zdravotníckeho zariadenia v nemocnici sv. Bonifáca vo Fond du Blanc na Haiti. Boli vykonané ďalšie akcie ako odpoveď na obrovské zdravotnícke potreby tohto obyvateľstva.

Minulý rok v Pôrodníckom urgentnom centre bola poskytnutá pomoc pre 4.500 mladých žien, 80% z nich sa rozhodlo neabortovať po ich návšteve v centre.

340 osamelým invalidom bolo poskytnuté jedlo na sviatok Thanksgiving /Deň vďaky/ a 106 rodín mohlo prežiť krajšie Vianoce vďaka účasti na programe „Adopcia jednej rodiny“.

Každým rokom Fond Dobrého samaritána nemocničných centier sv. Vincenta, sv. Lukáša a Sídla Kataríny Labouré vydalo viac ako 300.000 dolárov pre 2.500 núdznych pacientov. Tento fond solidarity pomáha chorým, na ktorých už nemocnica nevynaložila náklady, ale ktorí potrebujú peniaze, ošatenie a stravu. Celkom bolo rozdelených 33 miliónov dolárov osobám v dočasnej núdzi.

Prijat' naše poslanie

Ako dcéry kresťanskej lásky a mimoriadni členovia slúžiaci v Nemocničnom centre sv. Vincenta sme povolaní mať ohľad na osoby, ktorí nemajú šancu v živote, na osoby bez sociálneho alebo nedostačujúceho poistenia, ktorí sú hladní, nezamestnaní alebo dezorientovaní ťažkými životnými situáciami, na osamelých starcov, na deti a chudobných chorých. Táto výzva pomáhať všetkým, ktorí sú v núdzi, robí zo „svätého Vincenta“ odlišné nemocničné centrum. Od začiatku sestry a ich spolupracovníci prijali toto poslanie, ktoré tvorí súčasť našej vincentskej identity.

Mnohí mimoriadni členovia obetujú svoj čas v spomínaných druhoch služby. Niektorí z nich zabezpečujú službu predtým, ako idú do práce, ďalší počas obedňajšej pracovnej prestávky. Nie je vzácné vidieť týchto členov, ako pomáhajú pri uskladňovaní a organizácii prideľovania potravín v rôznych okamihoch dňa. Lekári alebo ďalší zdravotnícki odborníci, ktorí odchádzajú pomáhať chudobným na Haiti, platia si sami cestu a podporujú ďalších dobrovoľníkov, ktorí chcú venovať svoj čas, ale nemôžu si zaplatiť cestovné. Mnohí dobrovoľníci sa zúčastňujú na vianočnom programe „Adopcia jednej rodiny“: každé oddelenie robí zbierku peňazí alebo darčiekov, aby pomohlo jednej sociálne slabšej rodine. Nutričná služba zaisťuje stravu pre osamelých invalidov na sviatok „Thanksgiving“ a spolupracuje pri roznáške obedu do príbytkov; taktiež 80 taxikárov z Jacksonville sa dobrovoľne zúčastňujú na tomto rozvoze jedla. Mimoriadni členovia radi obetujú svoj voľný čas zakaždým, keď sú požiadaní o pomoc.

Smernice pre misiu

Keď prichádzajú noví zamestnanci pracovať do dvoch nemocničných centier (sv. Vincenta a sv. Lukáša), taktiež do Sídla sv. Kataríny, sú oboznámení s poslaním dcér kresťanskej lásky a s dejinami Spoločnosti za čias sv. Vincenta a sv. Lujzy. Zamestnanci sa tak dozvedia, že charizma zakladateľov je dôležitá pre našu misiu pri chorých a chudobných. Preto každým rokom je ich sviatok slávený v nemocnici, podobne i sviatok sv. Kataríny Labouré a sv. Alžbety Anny Setonovej.

Päť dcér kresťanskej lásky v Nemocničnom centre sv. Vincenta pracujú na rôznych oddeleniach a slúžia osobám trpiacim na rôzne druhy chudoby.

Sestra Lucia ako členka pastoračnej animácie navštevuje pacientov, počúva ich, potešuje a prináša im sv. prijímanie. Keď pacienti odchádzajú z nemocnice, uchováva s nimi kontakt a pokračuje v návštevách tých chorých, ktorí sú osamelí.

Poslaním sestry Claire-Marie, sestry služobnice komunity, je pomáhať vedúcej skupine a ďalším mimoriadnym členom v prehlbovaní vincentskej spirituality.

Sestra Joan je zaangažovaná v Nadácii sv. Vincenta. Táto nadácia zbiera fondy v prospech mnohých druhov služby blízkosti

chudobným. Tento typ práce, priamo spojený so sv. Vincentom, má za cieľ dať dobrodincom účasť na vincentských dielach.

Sestra Patrícia je priamo zaangažovaná pri núdzných v službe blízkosti rozdeľovaním potravín a stravy. Pomáha sa každej osobe v núdzi. Sestra môže tiež pomáhať zamestnancom, ktorých rodiny sa ocitajú vo finančnej kríze. Niekedy ide o priamu pomoc vo forme daru alebo navrátiliteľnej pôžičky osobe, ktorá sa snaží splatiť pôžičku akonáhle jej to jej možné.

Sestra Virgínia Anna zabezpečuje formáciu mimoriadnych členov vo vincentskej misii, založenej na základných hodnotách zdravotníckeho systému. Programy Nemocnice sv. Lukáša sú priamo spojené s poslaním zdravotníckeho systému v prospech chudobných..

Sestry spoznávajú, že ich služba chudobným prostredníctvom práce v nemocniciach sv. Vincenta, sv. Lukáša a v Sídle sv. Kataríny Labouré «živí ich kontempláciu a dáva zmysel ich spoločnému životu, podobne ako vzťah k Bohu a spoločný život neustále oduševňujú ich apoštolskú činnosť» (K. 16b).

Niet pochyb, že dcéry kresťanskej lásky, ktoré slúžia v Nemocničnom centre sv. Vincenta v Jacksonville, konajú poslanie, ktoré Zakladatelia určili za podstatné dielo Spoločnosti od začiatku. Usilujú sa odpovedať na telesné a duchovné potreby osôb, ktorí žijú v chudobne a povzbudzujú i formujú ďalších, aby konali podobne.

Komunita v Jacksonville

А

Aktuality
z provincií

Belgická provincia

Návšteva generálnej predstavenej sestry Evelyne Franc

27. apríla – 2. mája 2010

Tento jubilejný rok nám priniesol veľkú radosť: sestra Evelyne navštívila našu provinciu v dňoch od 27. apríla do 2. mája 2010. Týždeň návštev, ktorý jej umožnil spoznať našu malú krajinu a stretnúť sa s každou sestrou.

Návšteva začala stretnutím s provinciálnou radou, ktorá umožnila sestre Evelyne spoznať naše bohatstvá, túžby, ale aj ťažkosti, starosti, medzi inými i starosť o budúcnosť provincie.

Toto stretnutie sa uskutočnilo v ťažkej chvíli pre krajinu a Cirkev otrasenú hlbokými problémami. Politické napätie kvôli prítomnosti dvoch jazykových skupín v krajine (flámskej a francúzsky hovoriacej) mali dopad i na život provincie. Avšak sestry sa vždy snažili čeliť všetkému v duchu jednoty.

Sme vlastne jednou zo zriedkavých kongregácií v Belgicku, ktoré naďalej tvoria jedinú provinciu pre obe časti krajiny: zachovať túto jednotu si vyžaduje úsilie od každej sestry, ochotu k porozumeniu, k vzájomnému prijímaniu našich odlišností, k prekonaniu našej citlivosti. Toto si vyžaduje namáhavú prácu prekladu: poslať každej komunite dokumenty v jej vlastnom jazyku je známkou pozornosti a sesterstva.

V prvý deň sa sestra Evelyne stretla v Groenhove so skupinou «Vincentiaans Vormingswerk Vlaanderen» (Vinčentská formácia vo Flámsku) z príležitosti jubilejného roku. Viac ako 300 rehoľníč rôznych vinčentských kongregácií sa zišli na slávnosť svätého Vincenta. Ako odpoveď na pozvanie tejto početnej skupiny im sestra Evelyne dlho rozprávala o vinčentskej charizme 21. storočia. Následne toto stretnutie animovali ďalší vinčentíni.

Je zaujímavé poznamenať, že skupina «Vincentiaans Vormingswerk Vlaanderen» slávila v tom čas 20 rokov svojej existencie. Táto skupina sa postupne rokmi rozšírila, aby naďalej verne žila vinčentskú spiritualitu v súčasnosti. Jej súčasným cieľom je naďalej ju sprístupňovať laikom rôznych vetiev Vinčentskej.

Už viac ako 20 rokov sa usilujú dcéry kresťanskej lásky dávať spoznať tejto skupine našu charizmu rôznymi prednáškami, článkami a prekladom rôznej vinčentskej literatúry. Aj tento rok im „Vinčentská rodina“ našej krajiny zasiela každý mesiac preklad úvah medzinárodnej vinčentskej rodiny vo holandčine (pozn. prekl. pre Flámsko). Tieto zrnká zasieva provincia, aby šírila poznanie o Zakladateľoch a lásku k chudobným.

Potom v sprievode vizitátorky, s. Trees Castelein, sestra Evelyne navštívila komunity, aby sa stretla so sestrami v ich dome a v ich prostredí. Vek a zdravie sestier im nedovoľuje zúčastňovať sa na veľkých zhromaždeniach, preto sestra Evelyne prijala, že sa stretne s väčšinou sestier v ich domoch. Toto jej umožnilo pohovárať sa s každou sestrou, zaujímala sa o ich službu, o ich súčasné ťažkosti v misii spojené s preťažením, ktoré by mohlo ohroziť vinčentskú mystiku, a to slúžiť Kristovi v chudobných.

Sestra Evelyne sa oboznámila aj s rôznymi formami a miestami, kde pôsobia sestry provincie: v mestských štvrtiach, farnostiach, v rôznych formách služby, ktoré ešte môžu konať: prítomnosť, návštevy, počúvanie, doučovanie negramotných, mimoškolské doučovanie, katechéza, pastorácia pri pohreboch a pod. Sestra Evelyne obdivovala dynamizmus a tvorivosť týchto sestier napriek pokročilému veku a úbytku sestier.

Koncom 60-tych rokov, vnuknutím Ducha Svätého sa provincia zaangažovala do práce premeny diel, aby mohla čeliť tomuto

znižovaniu počtu sestier. Boli i ťažkosti, bolesti, ale vyprýštila i radosť z pohľadu na zaangažovanosť mnohých laikov, aby sa mohli udržať naše diela vo vincentskom duchu alebo premene niektorých domov na sociálne ubytovne. A tak môžeme stále chudobným preukazovať lásku a sú prví, ktorým slúžime.

Toto všetko si žiadalo obety. V roku 1987 bolo laikom odovzdané posledné „dielo“ spravované provinciou, čo malo za dopad osobné i komunitné „konverzie“. Z „konat“ sme naučili prejsť k „byť“, a to sprevádzania a blízkosti pri chudobných, ich počúvania, pozornosti voči nim, modlitbe. Akú mobilitu, ale i disponibilitu museli mať sestry, ktoré prijali, že musia opustiť miesta ich života a služby, aby sa zaradili do domova dôchodcov ako penzistky, uprostred iných starých ľudí, aby tam tak mohli svedčiť o láske ku Kristovi.

Sestra Evelyne si sama uvedomila reality našej provincie a zdieľala s nami naše starosti o budúcnosť. Jej jednoduchá a pozorná prítomnosť ku každej, zvlášť ku našim starým a chorým sestrám, jej načúvanie, záujem a pochopenie boli pre nás svedectvom a povzbudením. Jej prechod medzi nami je pre nás oporou a silou voči ťažkostiam, ktoré nám pomáha prekonávať. Vďaka, sestra Evelyne!

Sestra Christiane GOBBE
dcéra kresťanskej lásky

Haitská provincia

Pane, aká veľká je tvoja láska k nám!

Popoludní 12. januára 2010 zasiahlo Haiti silné zemetrasenie vysokého stupňa, ktoré postihlo nielen hlavné mesto Port-au-Prince, ale aj niektoré južné kraje. Škody boli nepredstaviteľné a prvé čísla nechávali tušiť katastrofu, ktorá nemala obdobu v nedávnej minulosti krajiny, ako ste to mohli skonštatovať vďaka médiám. Uprostred tejto katastrofy sme my, dcéry kresťanskej lásky, spoznali pomoc a ochranu Božiu.

Zo všetkých kútov vychádzalo volanie vyjadrujúce hlboký smäd po zmene, po obrátení. V samotnej chvíli zemetrasenia bolo počuť jednohlasne: «Ježišu, Ježišu, Ježišu...». Katolíci, evanjelici, vudisti, všetky náboženské vyznania a dokonca i neveriaci, všetci sme sa spontánne obrátili na NEHO, uznávajú ako najvyššiu pomoc v tejto situácii, ktorá ohrozovala našu existenciu.

Na nebezpečnom rázcestí našich dejín bolo potrebné, aby sme hľadali trochu svetla a nádeje, veľmi sme to potrebovali. Celá Spoločnosť sa mobilizovala, aby nás sprevádzala, potešovala a posilňovala modlitbou a fyzickou prítomnosťou našich sestier. Návšteva našich predstavených (sestry Evelyne Franc, sestry Iliany Suarez, sestry Pii Humbel) bola pre nás morálnou a duchovnou oporou i veľkým prejavom sesterskej lásky. Ich prítomnosť nám dokazovala, že nie sme samé a že na nás sestry a Spoločnosť nezabudli. Mnohé sestry prišli posilniť naše rady z viacerých provincií. Naše sestry z Dominikánskej republiky a Portorika prišli ihneď, na druhý deň po zemetrasení, aby nám priniesli svoju pomoc.

Obdivujeme ich odvahu a rozhodnosť dostať sa do Haiti napriek ohlasovaným zlým správam o situácii.

Po bolesti a trápení prišli ťažkosti s bývaním v zničenom meste, kde zostáva skoro všetko na prestavbu. Zemetrasenie malo odozvy, ktoré si nemožno predstaviť ten, ktorý to nemal možnosť vidieť na mieste. Sezóna dažďov prinášala obavu z príchodu ďalšej katastrofy. Hrozné zemetrasenie 12. januára – nezabudnuteľný dátum – vyhodilo veľkú časť obyvateľstva na ulicu a prinieslo úzkosť a nespavosť.

Chceme vyjadriť našu hlbokú vďačnosť všetkým sestrám Spoločnosti, ktoré rôznymi spôsobmi nám priniesli svoju oporu, pomoc, modlitbu, morálnu oporu. V mene všetkých sestier provincie a našich bratov a sestier chudobných vyjadrujem hlbokú srdečnú vďaku za toľké prejavy pozornosti a konkrétne prejavy solidarity. Nech vám Pán odmení svojou milosťou a požehnaním!

Sestra Maria Teresa TAPIA
a sestry Haitskej provincie

Provincia Francúzsko - Sever

Čo sa stalo 25. apríla 2010?

Viac ako 900 osôb, členov vincentskej rodiny a ich priateľov sa zišlo vo Folleville pri meste Amiens. Koľko úsilia sme vynaložili, aby sme dobre oslávili 350. výročie od smrti sv. Vincenta de Paul a sv. Lujzy de Marillac? Svätý Vincent býval vo Folleville na žiadosť rodiny Gondiovej, miestnych zemepánov, ktorí vlastnili veľkú časť pozemkov kraja Pikardie. Tu nastal obrat v živote Vincenta. Tento deň sme chceli, aby bol sviatočný, srdečne bratský, radostný s príležitosťou lepšie sa spoznať ako príslušníci jednej rodiny a spoločne ďakovať Pánovi peknou slávnosťou.

Po príchode okolo 10.00h nás čakalo priateľské občerstvenie a po 20-členných skupinách sme sa vydali na púť, počas ktorej sme mali tri vyznačené stanoviská: « ... kráčať znamená vyjsť zo seba, otvoriť oči na svet a svoje okolie, spoznávať seba, spoznávať druhých... kráčať znamená vnímať Božiu prítomnosť... ».

Mali sme čas na zdieľanie okolo jednej z podstatných udalostí života Vincenta de Paul, ktorá sa udiala v Gannes 25. januára 1617.

Táto trasa nám ponúkala tri zastávky s úvahami:

Kráčať, aby sme sa stali sebou samými: cesta života

Podelili sme sa v skupinkách o silné body v postoji Vincenta de Paul a pokúsili sme sa uvažovať o dôležitých chvíľach nášho života.

Kráčať v ústrety druhému, v ústrety celkom Inému: cesta viery:

Udalosťou vo Folleville Vincent spoznal, že musí prejsť cez chudobných, aby sa dostal k Bohu. Už nekráčal pre seba samého, pre svoju budúcnosť, ale pre Boha. Táto druhá zastávka nám umožnila uvažovať a zdieľať udalosti, ktoré prevracajú náš život a pomáhajú nám napredovať. Stretnutie s druhým oslovuje môj život.

Kráčať v ústrety záväzku: cesta činnosti

Vincent bol rozhodnutý venovať zvyšok svojho života evanjelizácii a pomoci celému človeku, počnúc osobou chudobných. Ktoré nové cesty solidarity môžeme spoločne vytvoriť, aby sme odpovedali na výzvy našich trpiacich bratov v súčasnej spoločnosti? Ako môžeme viac spolupracovať?

V tomto napredovaní mal každý svoje miesto: deti, mládež a dospelí.

Aká radosť spoločne zdieľať náš život, spoznávať bohatstvo a hĺbku ďalších ľudí! Žiadna ľudská realita, žiadna prekážka či bariéra nezabraňovala stretnutiu a rozhovoru s druhou osobou. Bola to chvíľa oslavy, čas radosti, možno s istotou povedať, že to bol čas zakúsiť jednoduchosť a bratstvo. Po pikardskom vidieku sme bezpochyby kráčali po stopách svätého Vincenta, keď chodil po pozemkoch rodiny Gondiovej, aby sa stretal s chudobnými. Ako sa nenechať osloviť týmito udalosťami a niektorými významnými slovami, ktoré nám zanechal Vincent?

„Naším povolaním je ísť všade. A čo tam máme robiť? Zapáliť srdcia ľudí, robiť to, čo robil Boží Syn, ktorý prišiel na svet priniesť oheň, aby ho zapálil svojou láskou.“

«Dôverovať Božej prozreteľnosti znamená dúfať, že Boh sa postará o tých, ktorí mu slúžia tak, ako sa stará ženích o svoju nevestu a otec o svoje dieťa.»

«Chudobní vám odpustia chlieb, ktorý im dávate pre lásku, ktorú im prinášate...».

Po hodine chôdze sme sa navrátili do dediny Folleville, v súčasnosti je toto miesto dobre upravené. Slnko príjemne hrialo, bolo pekne, teplo a každý sa mohol osviežiť ponúknutým nápojom. Potom

sme si zajedli na lavičkách, alebo na trávniku, alebo pod stanom, miesta bolo pre každého.

Rozhovory a diskusie nechýbali: pri pikniku sa mnohí tešili zo stretnutia so známymi, ale tiež spoznávali sme nové tváre, nové misie vďaka stánkom, kde jednotlivé vetvy vincentskej rodiny prezentovali ich zameranie, činnosť a miesta pôsobnosti.... Aké úžasné bohatstvo!... a to všetko v jednoduchosti a srdečnosti. Vlastne sme ani neprechádzali z jednej činnosti do druhej, ale už existovalo spojenie a táto jednota poznačila celý deň.

Okolo 13.30h nám pán Martens, známy režisér viacerých predstavení „so zvukom a svetlom“, ponúkol so svojou skupinou amatérov muzikál o svätom Vincentovi a jeho dielach. S dojatím sme mohli počúvať text, ktorý napísal sám svätý Vincent opisujúc udalosť vo Folleville, ale tiež volania chudobných. Bol to mocný zážitok, nevedeli sme sa vynadávať a napočúvať, ako vibroval život členov vincentskej rodiny za viac ako 350 rokov, v každodennom živote, niekedy v tieni a dokonca v anonymite. Nič ich však nezastavilo a neochromilo.

Potom sme boli pozvaní k lepšiemu spoznaniu nových vetví vincentskej rodiny a k stretnutiu sa so zaangažovanými osobami v:

- Združení „Pán Vincent“ a „RESOSAVI“, ktorí pôsobia pri starých alebo chorých ľuďoch,
- „Záštite“ vincentských školských zariadení, tzv. VAREF a ich formačnom centre,
- združení Vincentskej mariánskej mládeže,
- združení „Lujza de Marillac“ zaangažovaná v správe nehnuteľného majetku,
- rôznych združeníach, ktoré vznikli pre lepšiu animáciu ľudových mestských štvrtí a mládeže,
- Združení mariánskej mládeže, v Arcibratstve svätej Agónie, v MISEVI a ďalších združeníach a spolkoch.

Niekedy máme pocit, že sme sami, že robíme niečo v malej skupinke kdesi „Pánu Bohu za chrptom“, ale teraz bolo úderným slovom «Rodina»; cítili sme sa v rodine, ktorá má podobné záujmy, pokúša sa zažiť podľa toho istého ducha, a to ducha Vincenta de Paul.

Pod hlavným bielym stanom a susediacou stodolou, o 15.30h eucharistická slávnosť zhromaždila všetkých účastníkov. Spievali sme, modlili sme sa, bola to chvíľa vzdávania vďaky Pánovi za všetko, čo čím žijeme každý deň, za tých, ktorí nemohli prísť, ale ktorí boli silno s nami spojení v duchu a modlitbou.

Táto slávnosť bola dobre pripravená, pekne animovaná a každý mal na nej účasť. Skutočne sme spoločne slávili!

Sestra Marie André Cadet, vizitátorka Francúzska – Sever, uviedla slávnosť týmito slovami: «... *Prišli sme sem zo všetkých kútov strednej a severnej časti Francúzska, aby sme spoločne slávili 350. výročie našich Zakladateľov a svetový deň modlitieb za povolania. Sme odrazom všetkých povolaní, ktoré potrebujú Cirkev a svet súčasnosti. Každé povolanie svedčí o radosti z nasledovania Krista. Každý je pozvaný žiť modlitbu, bratstvo, delbu, spoluprácu a vzájomné dopĺňanie sa... Vaša dnešná prítomnosť je znamením túžby žiť a viac spoznávať bohatstvo, ktoré nám zanechali svätý Vincent a svätá Lujza a odovzdávať toto vinčenské dedičstvo našimi skutkami... Zakladatelia nás pozývajú uvažovať nad udalosťami, aby sme v nich videli Boha, aby sme vynachádzali nové cesty pre službu Kristovi v našich najnúdznejších bratoch a sestrách. Byť prítomný, milovať, povzbudzovať, podporovať: je čas na odvalu!*“ Pri homílii Otec Elie Delplace, CM, vizitátor Parížskej provincie, nám rozviedol nedeľné evanjelium. Napokon, na záver eucharistie, po požehnaní deti rozdali každému účastníkovi slovo evanjelia na rozlúčku.

Áno, duch našich Zakladateľov je veľmi živý, neopisujeme ho slovami, ale skutkami. Táto nedeľa, 25. apríla 2010 bola odrazom toho, čo chceme žiť v každej štvrti, každej škole, v každej skupine detí a mládeže, v každom domove dôchodcov, v každom združení a inde... Toto dedičstvo je v našich rukách...

Pán Hubert ANTOINE
a s. Eliane BULTEL, dcéra kresťanskej lásky

Stretnutie novomenovaných provinciálnych direktorov

(apríl 2010)

Od 15. – 22. apríla 2010 sa v Paríži, v Materskom dome dcér kresťanskej lásky konalo formačné stretnutie novomenovaných provinciálnych direktorov. Toto stretnutie sa bežne koná každé dva roky a má za cieľ pomôcť novým direktorom v lepšom spoznaní ich misie, podľa Konštitúcií a Štatútov ako i Direktória. Tento rok sa stretnutia zúčastnilo 17 direktorov, pôvodom zo štyroch kontinentov, za účasti generálneho predstaveného, generálneho direktora a direktora pre Provinciu Francúzsko – Sever.

Viacerí intervenujúci prezentovali rôzne aspekty misie direktora. Po každom výklade nasledovala obohacujúca a živá diskusia. Direktori sa mohli podeliť so svojimi skúsenosťami, otázkami a starosťami. Srdečné medzinárodné ovzdušie, čas modlitby a neformálnych rozhovorov dodalo stretnutiu silné vincentské zafarbenie.

Vďaka patrí skupine prekladateľiek, sekretárok, sestrám Materského domu, ktoré sa postarali o prijatie a dobré vedenie stretnutia. Vďaka patrí aj sestre Evelyne a jej rade, ktoré sledovali stretnutie s veľkým záujmom. Nezapúdam ani na komunitu svätého Lazára, kde direktori bývali a bolo o nich postarané.

Otec Javier ALVAREZ
Generálny direktor

B

Beatifikácia
sestry Margity RUTAN,
dcéry kresťanskej lásky

Beatifikácia

Vatikán,
1. júla 2010

*Blahorečenie sestry Margity RUTAN,
dcéry kresťanskej lásky*

«Tridsaťpäť budúcich blahoslavených!» Benedikt XVI. dal včera povolenie Kongregácii pre kauzu svätých, aby vyhlásili dekréty, ktorými sa priznávajú zázraky alebo mučeníctvo 35 budúcim blahoslaveným. Medzi nimi sú traja nemeckí kňazi, ktorí zomreli za nacistického režimu a jedna francúzska reholná sestra, Margita RUTAN. Dcéra kresťanskej lásky svätého Vincenta de Paul bola stáť gilotínou v roku 1794 v meste Dax.»

(Z francúzskeho denníka 'La Croix', 2. júla 2010, s. 17)

Margita RUTAN

obeť Francúzskej buržoáznej revolúcie

Život úzko spätý s Kristovým utrpením

ÚVOD

Už skoro 400 rokov sa dcéry kresťanskej lásky usilujú sprítomňovať pokornú a jednoduchú lásku Ježiša Krista k chudobným. Každá dcéra kresťanskej lásky uskutočňuje svoje povolanie osobitným spôsobom, a to podľa svojho temperamentu a zverenej misie, ako i podľa politického a kultúrneho kontextu, v ktorom žije. Svedčí o tom aj život Margity Rutan.

Margita Rutan sa po celý svoj život nadšene a húževnato usilovala slúžiť chudobným. Do tejto služby vkladala celú svoju bytosť, prirodzené a duchovné dary i odborné znalosti. Sestra Margita sa deň čo deň snažila s láskou prijímať Božiu vôľu. Keď sa bližšie pozrieme na jej smrť, zároveň odhalíme, že niesla svoj kríž podobne ako Ježiš, ktorý sa stal obeťou lásky k svojmu Otcovi. Sestra Margita chcela zostať verná svojmu náboženskému presvedčeniu aj v dobe, kedy to nebolo možné, a preto ju postihol rovnaký osud ako Ježiša Krista. Z tohto dôvodu je uctievaná ako mučenica. Jej smrť bola korunou naplno prežitého života. Pre každého z nás je hrdinským príkladom viery, sebadarovania a neochvejnej vernosti.

KTO JE SESTRA MARGITA RUTAN?

JEJ MLADOSŤ

Šťastné detstvo

Margita Rutan (v slov. Rutanová) sa narodila **23. apríla 1736** v meste **Metz** v jednoduchej rodine s 15-timi deťmi (štyria chlapci a jedenásť dievčat). Pokrstili ju v ten istý deň a k sviatosti birmovania pristúpila 9. augusta 1743 v katedrále v Metz. Margita prišla na svet

ako ôsme dieťa a vyrastala v šťastnej rodine, ktorá žila čestne, odvážne a podľa svojho kresťanského presvedčenia. Jej otec bol múdry a pracovitý. Najskôr pracoval ako robotník, potom bol kamenárom, murárskym majstrom a neskôr architektom a staviteľom. Už od detstva bola Margita zvyknutá v rodine na pracovitý život a tu nadobudla zdravú citovú rovnováhu.

Mimoriadna inteligencia

Keď si otec všimol, že Margita je veľmi nadaná, sám sa ujal jej výchovy a zasväcoval ju do pravidiel svojho umenia. Pod jeho vedením Margita nadobúdala záujem o matematiku, rysovanie i základy architektúry. Veľmi rýchlo bola schopná viesť účty svojho otca. Prečo od svojej dcéry vyžadoval také štúdiá, ktoré boli nezvyklé pre ženy tej doby? Nevieme, no môžeme v tom vidieť ruku Božej prozreteľnosti, pretože poznatky, ktoré Margita nadobudla v mladosti, neskôr využila v dielach, ktoré jej boli zverené v Spoločnosti.

Hlboké kresťanské korene

Margita vyrastala v prostredí, v ktorom bolo dobre známe meno svätého Vincenta de Paul. Vo svojej kresťansky založenej rodine sa denne učila robiť všetko z lásky k Ježišovi. Už ako dieťa myslela na druhých a postupne čoraz viac chápala, že láska je prameňom šťastia a radosti. Čím ďalej, tým viac patrila Kristovi. Zároveň sa oboznamovala s dielami dcér kresťanskej lásky v meste.

Túžba slúžiť Bohu a bližným

Ako 18-ročná pocítila silnú túžbu patriť Bohu. Nechcela však utekať od pozemského života a zamerať sa len na nebo, ale túžila mať účasť na budovaní ľudskejšieho a bratskejšieho sveta, v ktorom by chudobní boli milovaní a prijímaní. Napísala žiadosť o vstup k dcéram kresťanskej lásky. Po troch rokoch mohla konečne uskutočniť svoj plán a začala postulát v Nemocnici svätého Mikuláša v Metz.

I. DCÉRA KRESŤANSKEJ LÁSKY

Apríl 1757: vstup do seminára

21-ročná Margita Rutan začala svoj seminár 23. apríla 1757 v Materskom dome v Paríži, ktorý sa v tom čase nachádzal na

predmestí svätého Dionýza. Svojím *áno* sa celkom obetovala Bohu v komunite pre službu chudobným v duchu pokory, jednoduchosti a lásky. Sestra Margita ako dcéra kresťanskej lásky pracovala v rôznych dielach, do ktorých bola poslaná. V nich sa mohla naplno prejaviť jej priamosť, viera, silná vôľa i organizačné schopnosti jej aktívneho temperamentu.

POSLANIE DO MISIE (SEPTEMBER 1757)

Po piatich mesiacoch seminára (noviciátu) bola poslaná do komunity v Pau, kde 9 sestier slúžilo chorým v tamojšej nemocnici, ktorá sa nachádzala vo finančných ťažkostiach. Okrem starostlivosti o chorých zverili sestre Margite vedenie manufaktúry na lan, v ktorej pracovali nájdene deti. Manufaktúra bola jednou z dielní penzionátu, ktorá nájdеныm deťom z okolia ponúkala výchovu a možnosť vyučiť sa nejakému remeslu. Sestra Margita bola šťastná, že mohla zaúčať deti do manufaktúrnej práce a poskytovať im kresťanskú výchovu. Vďaka svojim administratívnym schopnostiam a zmyslu pre realitu prispela k vylepšeniu situácie v nemocnici. V tom období vstúpili do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky aj jej dve sestry, Františka a Antónia-Terézia. Pre Margitu to bola veľká radosť, ktorá sa však, žiaľ, zmenila na bolesť. Prvá sestra zomrela päť rokov po sľuboch a druhá takisto veľmi mladá, len štyri roky po seminári.

O desať rokov neskôr bola sestra Margita poslaná do ďalších domov, kde vďaka svojim organizačným a animátorským schopnostiam napravila viaceré záležitosti, ako napríklad v **Breste**, vo **Fontainebleau** /fonténblö/... S veľkou taktnosťou vedela prijať potrebné opatrenia a pritom nikoho neuraziť. V **Blangy-sur-Bresle** /blani-sür-brel/ (kraj prímorskej Seiny) sa pustila do výstavby a zorganizovala nové diela. Keď mala 43 rokov, zverili jej ďalšiu delikátnu misiu v **Troyes** /trua/. Mala «preskúmať kritickú situáciu, v ktorej sa nachádzala nemocnica». Keď sa o záležitosti porozprávala s celou komunitou, upovedomila generálnu predstavenú o nutnosti zatvoriť nemocnicu. Krátko nato poslali sestru Margitu do novej nemocnice v Dax.

NEMOCNICA V DAX (1779)

Dax je malé mesto v Landách, kde študoval i svätý Vincent. V meste boli dve staré nemocnice - nemocnica Ducha Svätého pri

rieke Adour a druhá, o niečo menšia, nemocnica svätého Eutropa, ktorá sa nachádzala na opačnej strane hradieb.

V roku 1710 miestny biskup, Monsignor z Abbadie podpísal s generálnou predstavenou dcér kresťanskej lásky zmluvu o službe sestier v nemocnici Ducha Svätého. V roku 1712 tu prišli prvé tri sestry. Aj keď sa podmienky v nemocnici podstatne vylepšili, prostredie zostalo veľmi nezdravé, pretože v jej blízkosti pretekala rieka. Medzitým sa služby nemocnici svätého Eutropa čoraz viac skvalitňovali. Biskup by bol rád, keby sa obe nemocnice spojili, no veľká časť obyvateľov sa postavila proti tomu.

V roku 1779 sa nový biskup Daxu, Mons. de La Neufville, rozhodol ihneď skôr spojiť obidve mestské nemocnice, a tak bola schátralá nemocnica Ducha Svätého zatvorená. Biskup začal rekonštrukciu nemocnice svätého Eutropa, obnovil ju, zväčšil a požiadal o ďalšie dcéry kresťanskej lásky. Prišlo ich sedem, medzi nimi aj 43-ročná Margita Rutan, ktorá sa stala sestrou služobnicou komunity.

Nové budovy nemocnice boli čoskoro dokončené, zostala ešte úprava interiéru a zriadenie oddelení. Sestra Margita sa do toho pustila spolu so sestrami. Onedlho bolo všetko na svojom mieste a pripravené pre poskytnutie dobrej starostlivosti o chorých. Spojenie oboch nemocníc si vyžadovalo reorganizáciu personálu, čo je pre začínajúcu zodpovednú sestru vždy veľmi náročné. Sestra Margita si svojou ohľaduplnosťou, úctou a uznaním vedela získať zamestnancov i obyvateľov mesta. Nemocnica sa čoskoro stala vzorom pre ostatné zdravotnícke zariadenia. Vďaka obetavosti a láske sestier mali chorí zabezpečenú dobrú starostlivosť. Boli to väčšinou vojaci, námorníci, nádenníci a žobráci. Všetci hľadeli na sestry ako na „božích anjelov“, ktorí im umožnili zakúsiť nadprirodzený pokoj. Sestra Margita ho čerpala zo živého prameňa osobnej i komunitnej modlitby a svojou srdečnosťou a dôverou voči každej sestre ho vnášala i do komunity.

Sestra Margita spolu s administratívnou radou viedla nemocnicu s veľkou rozvahou. Za krátky čas sa jej podarilo vyrovať veľké dlhy, ktoré zaťažovali rozpočet. Mons. de La Neufville si ju natoľko vážil, že jej zveril práce na rozšírení priestorov nemocnice. Na nasledujúci rok nechala nadstaviť podkrovie v jej severnej časti. O štyri

roky sa počet chorých natoľko zvýšil, že bola nutné predĺžiť južné krídlo nemocnice. Sestra Margita uvažovala i nad naliehavou potrebou nemocničnej kaplnky. Správcovia jej na to dali súhlas a poverili ju zodpovednosťou za všetko, čo s tým súviselo, či už išlo o schválenie, alebo úpravu plánov, dohľad nad stavebnými prácami, ako i potrebnými platbami.

Žiadna bieda nie je cudzia sestrám, u ktorých sa milosrdná láska rovná horlivosti. Záležalo im na budúcnosti chudobných a zanedbaných detí, ktoré sa potulovali ulicami. Vďaka štedrosti obyvateľov mesta mohla sestra Margita v priestoroch nemocnice vybudovať dve triedy pre deti štvrte, jednu pre chlapcov a druhú pre dievčatá.

V roku 1788 však Francúzsko upadlo do hospodárskej krízy a nastali preň ťažké časy. Počet chorých a chudobných vzrástol, a darov od dobrodincov ubudlo. Vedenie nemocnice čelilo vážnym ťažkostiam a sestry museli zatvoriť obidve triedy. Pre veľký počet chorých prišla na pomoc o rok neskôr ďalšia sestra, neter sestry Margity. V Daxe zostala 42 rokov.

POLITICKÉ POMERY V KRAJINE

Financie krajiny boli v katastrofálnom stave. Krajina upadala a kráľ Ľudovít XVI. sa stal terčom útokov a opovrhovania. Biedu roľníkov zväčšila i zlá úroda v roku 1788. Nepokoje a protesty zo strany tých, ktorých sa hospodárska kríza najviac dotýkala, boli čoraz intenzívnejšie. Avšak väčšina obyvateľstva očakávala, že sa situácia v krajine upokojí a zlepší bez použitia násillia a zvrhnutia monarchie. Ľudovít XVI. preto začiatkom mája roku 1789 zhromaždil zástupcov zo všetkých stavov - šľachty, duchovenstva a tzv. tretieho stavu, ktorý tvorili roľníci a mešťania. Táto snaha však krízu len prehĺbila.

Po pretrvávajúcich nezhodách sa 9. júla 1789 opäť stretol veľký počet ľudí tretieho stavu, ale i mnoho šľachticov a nižšieho duchovenstva, ktorí boli citliví na problémy roľníkov. Avšak tento raz to bolo bez vedomia kráľa. Nelegálne vyhlásili **Ústavodarné národné zhromaždenie**, po čom došlo k vážnym nepokojom. V tejto revolučnej atmosfére si parížski vzbúrenci zaobstarali zbrane a 14. júla dobyli

kráľovskú väznicu Bastilu. Vypukla francúzska revolúcia, ktorá v celej krajine spôsobila obrovský prevrat.

Začiatkom augusta 1789 Ústavodarné národné zhromaždenie zrušilo privilégiá, feudálne práva, lénny systém (majetok, výsady dané do užívania), robotu a daňové nerovnosti. Kráľovská moc bola krajne oslabená. Čoskoro nato nastal koniec spoločnosti starej vlády, čiže Francúzskeho kráľovstva. 26. augusta 1789 hlasovalo Ústavodarné národné zhromaždenie o prijatie **Deklarácie ľudských a občianskych práv**. Pokiaľ išlo o Cirkev, boli zrušené cirkevné desiatky, čím duchovenstvo stratilo časť svojich príjmov. Cirkevný majetok bol v novembri 1789 znárodnený a rozpredaný. Zisk z predaja mal poslúžiť na vyrovnanie štátneho deficitu.

12. júla 1790 hlasovalo Ústavodarné národné zhromaždenie o **Občianskej ústave duchovenstva**, na základe ktorej bol každý kňaz nútený zložiť prísahu vernosti národu. Odteraz boli kňazi volení národom. Niektorí kňazi prísahu zložili, iní ju odmietli a pre svoj postoj boli pokladaní za „odpadlíkov“. Obyvateľstvo sa rozdelilo na dva nepriateľské tábory.

LÁSKA AŽ DO KRAJNOSTI

Koncom roku 1790 začali prívrženci revolúcie napádať katolícku Cirkev aj v Daxe. 23. januára 1791 boli všetci kňazi zvolaní do katedrály, aby tam pred hlavnou obecnou radou zložili občiansku prísahu. Vernosť Občianskej ústave duchovenstva prišlo odprisahať iba šesť kňazov. Mons. de La Neufville dostal nariadenie opustiť biskupské sídlo. Podľa dekrétu Ústavodarného národného zhromaždenia bol pre Landy uvedený do funkcie nový biskup - Peter Saurine, ktorý zložil prísahu, čím vyhovel ústave.

V marci 1791 pápež Pius VI. odsúdil Občiansku ústavu duchovenstva a nariadil všetkým kňazom, ktorí prísahu zložili, aby ju odvolali. Voľbu Petra Saurina prehlásil za nezákonnú, neplatnú a svätokrádežnú.

10. apríla, za sprievodu bubnov a bajonetov, vstúpil Peter Saurine do katedrály v Daxe ako nový biskup. Krátko nato navštívil nemocnicu a ustanovil sa za hlavu novej komisie poverenej hmotnou

správou nemocnice. Pokúšal sa získať si sestry a presviedčal ich o právoplatnosti svojho vymenovania do biskupského úradu. Sestra Rutan však nepodľahla jeho nástrahám a hrozbám. Čoraz viac si uvedomovala, že musí povzbudzovať sestry, aby spoločne dokázali odolávať zákerným útokom revolúcie.

Matka Deleau /d'ló/, generálna predstavená dcér kresťanskej lásky, poslala v máji roku 1791 na Ústavodarné národné zhromaždenie petíciu so sťažnosťou: *«neustále prenasledovanie, ktorého obeťami sú i mnohé sestry, znemožňuje službu chudobným»*. Po jej vytrvalom naliehaní bola sestrám sľúbená ochrana. Nemalo to však veľký dosah na Direktória, ktoré nariaďovali čoraz horšie opatrenia. V obežníku z 1. januára 1792 dala Matka Deleau sestrám jasné smernice: *«v nepokojných časoch musíme zostať odvážnymi a vytrvalými a odovzdať sa do Božej vôle, pretože všetko, čo sa nám stane, má prispieť k nášmu posväteniu»*.

V septembri 1791 bola nemocnica na pokraji svojej existencie kvôli nedostatku finančných prostriedkov (Departementálne archívy, List č. 463, strana 115, na rube).

Vo februári 1792 vyšlo na Landskom okrese nariadenie, že všetci kňazi „odpadlíci“ žijúci v Daxe majú byť vyhnaní. Nemocničný kaplán bol teda vyhnaný a nahradený novoustanoveným duchovným. Ani sestry neboli ušetrené od revolučných nepokojov. V týchto časoch, kedy sa náboženstvo považovalo za zločin, aj ony sa cítili ohrozené. Nezaoberali sa však politickým zápasom a revolučným vrením v meste, zamerali sa len na službu v nemocnici. Boli nútené prijať novoustanoveného duchovného nemocnice, hoci s ním neprichádzali do kontaktu, takže nemohli pristupovať k sviatostiam. Prijímali ich len zriedkavo a v skrytosti, a to vďaka kňazovi Lacouture, právoplatnému duchovnému nemocnice, ktorý do Daxu prichádzal v rôznom prestrojení.

6. apríla 1792 Ústavodarné národné zhromaždenie zrušilo všetky cirkevné a laické združenia, ako i nosenie ich zaužívaného oblečenia. Dcéry kresťanskej lásky neboli výslovne menované, no patrili do tejto skupiny. O tri dni sa situácia ešte zhoršila, preto Matka Deleau napísala sestrám povzbudzujúci obežník s týmito usmerneniami: *«Kým budú vydané posledné nariadenia národného zhromaždenia... pokračujte v službe chudobným... a aby ste mohli*

v nej zotrvať, rešpektujte všetky zákony, pokiaľ nie sú proti náboženstvu». O týždeň neskôr dala Matka Deleau sestram nové pokyny: «Zostaňte na svojom mieste dovtedy, kým to len bude možné... ak nás donútiť rozísť sa, musíme mať pripravené osobné veci, súpravu pre každú sestru, či už s oblečením, alebo ďalšími vecami, nutnými k bežnému životu...» Sestra Rutan preto vopred pripravila prídel oblečenia a vecí pre všetky sestry, aby ich v prípade nebezpečenstva odniesla k dôveryhodným susedom.

27. mája 1792 Ústavodarné národné zhromaždenie odhlasovalo dekrét o deportácii vzdorujúcich kňazov. Násilie stúpcov Konštitúcie sa stále viac stupňovalo. Sestra Rutan obozretne dohliadala na bezpečnosť svojich sestier. Všetky mohli opustiť nemocnicu a odísť do cudziny, no sestra Rutan sa rozhodla, že zostane, aby zabezpečila službu chorým. Jej добрota a počínanie mali na sestry taký vplyv, že sa tiež rozhodli nasledovať Krista Služobníka až do konca. Spoločne sa zhodli na tom, že všetky sa budú naďalej obetovať v nemocnici, a to i napriek pretrvávajúcemu nebezpečenstvu.

Onedlho sestra Rutan dostala od Matky Deleau obežník, v ktorom písala o blížiacom sa rozpustení Spoločnosti. 3. júna sa sestra Margita dozvedela, že národná garda plánuje násilne vyviešť sestry z nemocnice, a preto sa rozhodla dať do bezpečia všetko, čo bolo pre ne pripravené.

JÚN 1792, FALOŠNÉ OBVINENIA PROTI SESTRAM

Sestry žili uprostred mnohých zlomyseľných ľudí, schopných udávať i pre tú najmenšiu neopatrnosť alebo chybu. Na druhý deň sa všade hovorilo: «Sestry rozkradli nemocnicu, chcú odísť a opustiť chorých, preto ich treba vyhnať». Po dôkladnom prešetrení boli nepravdivé obvinenia vyvrátené, lebo sa zistilo, že šlo len o ich osobnú bielizeň. Ale Direktórium departementu nebolo spokojné. Poverilo nového komisára, ktorý bol veľmi nepriateľský voči náboženstvu, aby zistil, či treba sestry z nemocnice odstrániť, alebo ich tam ponechať. Keď prišiel, sestra Rutan ho sprevádzala po celej nemocnici. Musel uznať, že «sály sú veľmi čisté, bez zápachu, posteľe pekne upravené». Ani jeden zo 105 chorých sa na nič nestážoval. Zranení vojaci hovorili, že sa im dostáva dobrého ošetrenia i stravy. Komisár bol opäť nútený vyjadriť sa za ponechanie sestier, pretože ich prístup ku chorým si po

všetkých stránkach zasluhoval uznanie. Avšak pri týchto obvineniach a nepríjemných vyšetrovaniach si sestra Rutan uvedomovala, že stojí zoči-voči zarytým nepriateľom, a preto bolo nutné vyhýbať sa všetkému, čo by ich mohlo podnieť k nenávisti .

23. júla 1792 administratívna rada nemocnice konštatovala: «*Revolúcia obrala nemocnicu o všetky hmotné dary, ktoré ju udržiavali...*» (Archívy nemocnice, E v, strana 43, na rube).

10. augusta zvíťazila povstalecká Komúna a ľudoví revolucionári, tzv. „sansculoti“ /sans-culotte – bez krátkych nohavíc/ začali tzv. **druhú Revolúciu**. Vojna so susednými krajinami urýchlila pád kráľovstva. Revolucionári kráľa uväznili a vyhlásili prvú republiku. Nasledovali masacre, ktoré zradikalizovali revolúciu. Nástup ľudových revolucionárov, zväčša otvorene protináboženských, ešte viac urýchlil zavádzanie tzv. **dozorných výborov** (v rokoch 1792-1793). Nastal mimoriadne veľký nepokoj a zmätok.

AUGUST 1792, ZRUŠENIE SPOLOČNOSTI DCÉR KREŠŤANSKEJ LÁSKY

Dekrétom z 18. augusta 1792 boli zrušené všetky rehoľné kongregácie, vrátane výchovno-vzdelávacích a nemocničných, ktoré až dovtedy boli čiastočne tolerované. Rehoľné habity boli zakázané. Vyhlásený bol dekrét o zrušení Spoločnosti dcér kresťanskej lásky. Kontakt sestier s generálnou predstavenou sa stal takmer nemožným.

Keďže sestry nemohli právne existovať, rozhodli sa, že sa združia do asociácie pod názvom „Dámy kresťanskej lásky“, aby sa mohli legálne venovať chorým. Ponechali si svoj habit okrem kornetov, ktoré nahradili šatkou uviazanou v tyle. Golier nahradili druhou šatkou.

Začiatkom septembra 1792 došlo k ďalšej sérii masakrov (pokračovanie vo vykonávaní rýchlych popráv), čo vytvorilo ťaživú atmosféru v krajine a zvlášť v hlavnom meste. Po poprave kráľa Ľudovíta XVI. dňa 21. januára 1793 sa revolučná vláda posilnila a Francúzsko bolo reprezentované Národným konventom, ktorý viedol Výbor pre verejné blaho.

JÚN 1793, REVOLUČNÁ HRÔZOVĽÁDA

Pod tlakom veľmi vážnych udalostí ohrozujúcich bezpečnosť štátu, Národný konvent nastolil politiku represíí. Prehnané uplatňovanie *výnimočných opatrení*, t. j. hrôzovláda sa vrstvila s represáliami a opäť otvorila dvere teroru, ktorý po masakroch v septembri 1792 už neexistoval. V septembri 1793 došlo k obmedzeniu slobody a vyhláseniu politiky boja proti nebezpečenstvu ohrozenia republiky, čo hneď vstúpilo do platnosti. Najskôr to bol zákon z 5. septembra proti cudzincom, neskôr, 17. septembra 1793 **Zákon o podozrivých osobách**, ktorý nariaďoval udať všetkých „nepriateľov“ republiky, a to aristokratov a katolíkov. Zreorganizovaný mimoriadne protináboženský Revolučný tribunál ich mohol uvrhnúť do väzenia, pričom sa usiloval zlikvidovať hlavne kňazov, rehoľníkov a veriacich, pretože všetci boli považovaní za rebelov. Tribunál dostával tisícky udaní o zradcoch a domnelých sprisahancoch. Prijímané opatrenia boli čoraz extrémnejšie a viedli k stále početnejším zatýkaniam. Toto krvavé prenasledovanie trvalo až do augusta 1794.

V septembri 1793 začala hrôzovláda i v celom Landskom kraji. Sestra Rutan už od júna predchádzajúceho roku cítila, že je upodozrievaná, a preto sa snažila nevystavovať sa hrozným represáliám. Striehli totiž na všetko, čo povedala, urobila alebo napísala.

3. októbra 1793 vyšiel nový zákon, ktorý pod trestom nútil všetky ženy **rehoľných rádov zložiť prisahu slobody a rovnosti**. Sestra Rutan to energicky odmietla. Jej rozhodnutie nezmenili ani hrozby, ani prísluby. Povzbudzovala ostatné sestry, aby urobili podobne a nebáli sa ani najväčších obetí. Jediná sloboda podľa nej spočívala v láske a starostlivosti o chudobných. Sestry teda naďalej obetavo slúžili chorým, v každej skúške a s neochvejnou odvahou.

5. októbra 1793 prišiel do **Daxu** revolučný vodca, ktorý bol mimoriadne zameraný proti Katolíckej cirkvi. Existujúcu Obecnú ľudovú spoločnosť pokladal za málo revolučnú a nedostatočne protikatolícku, preto ju rozpustil a o 23 dní neskôr vytvoril 12-členný **Revolučný dozorný výbor**, zložený z fanatikov, ktorí mali za úlohu pripraviť nastávajúce popravy. O týždeň neskôr dozorný výbor dostal príkaz do 8 dní uväzniť 300 obyvateľov mesta, prevažne šľachticov,

kňazov a rehoľníčky. Výbor pracoval rýchlo, stačili mu dva dni na zostavenie zoznamu. Kapucínsky kláštor bol premenený na väznicu pre mužov, karmelitánsky kláštor na väznicu pre ženy. Sestra Rutan nebola na zozname, pretože medzi obyvateľmi mala takú dobrú povesť, že by bolo treba vymyslieť veľmi silnú zámienku, aby ju mohli uväzniť.

DECEMBER 1793, UVÄZNIENIE

Príležitosť sa naskytla o dva mesiace. Istý dobre ošetrovaný vojak chcel po odchode z nemocnice prejaviť sestrám vďačnosť. Zorganizoval na ich počesť malý koncert. Po predstavení sestra Rutan ponúkla hudobníkom občerstvenie. Ihneď po tom sa to dozvedel dozorný výbor a zostavil udanie: „*Pani Rutan sa svojou občianskou neuvedomelosťou usilovala podplatiť vojakov a oslabiť ich revolučného a republikánskeho ducha*». Bola ihneď zadržaná a 24. decembra 1793 prevezená do väznice v karmelitánskom kláštore. Keďže odmietla zložiť prísahu, prehlásili, že „*nie je občiankou... a nevyhovuje zásadám revolúcie*“. Vo väznici sestra Rutan zažila hrozné zaobchádzanie s väzňami. Okrem toho boli všetky väznice preplnené a pod prísny dozorom, takže sa zadržaní ľudia nemohli rozprávať, ani si pomáhať. Museli znášať nielen mnohé urážky a ponižujúce zaobchádzanie, ale aj hlad a smäd.

15. januára 1794 si dozorný výbor predvolal « 57-ročnú pani Rutan ». Vojenský tribunál zaberol zadnú časť sály a pri každom stole stáli úradníci s halapartňami a žandári so šablami v ruke. Keď vstúpila do miestnosti bola vystavená hrubým prejavom opovrhnutia zo strany fanatických členov dozorného výboru. Nato bola podrobená výsluchu a spísali proti nej obžalobu. Po zadržaní jej zhabali všetky dokumenty a náboženské veci. Obvinili ju, že chcela rozvrátiť armádu republiky a robila protirevolučnú propagandu svojimi «*fanatickými pamfletmi*», ako nazvali jej brožúrky s modlitbami. Tieto falošné obvinenia stačili na to, aby sestru Rutan zaradili do kategórie tých, ktorí musia zostať vo väznici.

Z násilníckeho prístupu a zlostných tvárí nepriateľov pri výsluchu si sestra Rutan uvedomila, že nadišli jej posledné chvíle. A keď potom 1. marca postavili na hlavnom námestí obce gilotínu, jej predtucha sa naplnila. Vtedy povedala: «*Zadržovali ma, aby ma*

poslali na smrť!». Útrapy väznenia mali vyvrcholiť mučeníckou smrťou. Na druhý deň sa sestra Margita dopočula, že zatkli ešte štyri sestry z nemocnice. Ponechali len najstaršiu, ktorú prinútili prevziať zodpovednosť za nemocnicu.

3. marca 1794 revolučný vodca Pinet zostavil **mimoriadnu revolučnú komisiu** z 5-tich mužov s extrémne protináboženským zmysľaním. Bol to vojenský tribunál, ktorý mal absolútnu právomoc odsúdiť všetky činy spojené s dezerciou alebo zradou. Týkalo sa to hlavne ich odporcov, kňazov, ktorí odmietli zložiť prísahu a každého, kto im poskytol azyl, hoci i len na pár hodín. Všetko, čo súviselo s katolíckym náboženstvom, vzbudzovalo nenávisť a zúrivosť tejto komisie.

17. marca 1794 napísal Pinet na Výbor pre verejné blaho: *«Gilotína bude poriadne využitá. Len keď sa zem očistí od šľachticov, kňazov a fanatikov, našich odvekých nepriateľov, budeme požívať pokoj a šťastie»* (Národné archívy, A.F. II, 262).

8. APRÍLA 1794, ODSÚDENIE NA SMRŤ

8. apríla si sudcovia mimoriadnej revolučnej komisie dali predvolať pani Rutanovú a pána Lannelongue, farára z Gaube – kňaza „odpadlíka“, ktorý zostal v kraji, aby povzbudzoval svojich farníkov. Po vykonštruovanom procese revolučný tribunál odsúdil kňaza na smrť a nariadil okamžitú popravu. Potom prišiel rad na sestru Rutan. Predseda prečítal jej obžalobu: protirevolučná propaganda, politické obvinenia usvedčujúce z ohrozenia všeobecnej bezpečnosti... Tieto a ďalšie klamstvá uviedli len pre to, aby ju mohli odsúdiť na smrť. Skrývali však skutočný motív odsúdenia, a to jej vernosť Katolíckej cirkvi a rázne odmietnutie zložiť prísahu na Občiansku ústavu duchovenstva. Predseda nedovolil sestre povedať niečo na svoju obhajobu a aj sama vedela, že by bolo zbytočné, pretože je už vopred odsúdená. Pred sudcami stála vyrovnaná a odsúdenie na smrť si vypočula pokojne a neprejavila ani náznak rozhorčenia či odporu. Obaja mali byť sťatí gilotínou na druhý deň.

Bol práve utorok Veľkého týždňa a sestra Rutan bola pripravená ísť v šľapajach trpiaceho Ježiša. Ako On, aj ona vedela, akou smrťou zomrie. Bola rozhodnutá úplne sa vydať do Božích rúk,

znášať opovrhnutie a obetovať život Bohu, a tak mu prejaviť svoju lásku a vydať o ňom svedectvo.

9. APRÍL 1794, LÁSKA VÍŤAZIACA NAD SMRŤOU

9. apríla, v stredu Veľkého týždňa, za zvuku bubnov, zviazali chrbtom k sebe sestru Rutan a kňaza Lannelongue a naložili ich na voz. Sestra Margita bola obdivuhodne pokojná a statočná. Svojmu spoločníkovi pred popravou povedala: *«Nesmieme dať na sebe znať ani najmenší prejav hrôzy! Ide tu o česť svätej veci! Zachovajme si pred všetkými pokojný výzor!»*. Sprievod s odsúdenými došiel na popravisko, ktoré stálo v strede hlavného námestia.

Sestra Margita sa ešte usmiala na dieťa, ktoré sa objavilo v okne jedného domu a dvom strážcom, ktorí nad ňou plakali, darovala na pamiatku svoje hodinky a vreckovku. Otec Lannelongue bol vydaný katom ako prvý. Sestra Rutan ho nespúšťala z očí. Vo chvíli popravy nechcela odvrátiť hlavu, pretože neverila, že by hrdinská smrť nevinného mohla byť smutným výjavom: *«Čo sa čudujete, občan?, poznamenala, vari si myslíte, že je pre mňa bolestné vidieť zomierať nevinného?»* Potom bez najmenšieho prejavu rozochvenia vystúpila na popravisko. Sama si zložila plášť a šatku z hlavy, a keď jej kat chcel strhnúť druhú šatku, ktorú mala previazanú okolo ramien, zabránila mu v tom slovami: *«Nechajte ma! Mužská ruka sa ma nikdy nedotkla!»* Potom celkom pokojne pristúpila ku gilotíne. Vedela totiž, že nie je sama, že spolu s Ježišom sa drží Otcovej ruky a nikto ju nemôže obráť o vnútorný pokoj. Svoju smrť prijala z lásky k Bohu a svojmu náboženstvu. Kľakla si, naklonila hlavu a spokojne prijala posledný úder.

KONIEC HRŔOZVLÁDY

Revolučné roky 1793 - 1794 boli hrozné. Štyri mesiace po smrti sestry Rutan padol revolučný tyran Robespierre a nastal koniec obdobia hrôzovlády. Od jesene 1794 sa revolučná vláda oddelila od ľudového hnutia a stala sa Direktóriom. Usilovala sa vytvoriť stabilný a konštitučný režim. 31. októbra 1794 bolo po polročnom väznení prepustených 6 sestier, aby sa opäť ujali ošetrovania chorých v nemocnici.

O rok neskôr Direktórium obvodu prekvapivo prehlásilo: *«Dax bude dlho ľutovať, že túto čnostnú ženu, ktorá sa pevne držala svojho náboženského presvedčenia, neľudsky vydal na smrť z pochybných dôvodov, ktoré treba preveriť»*. (Prehlásenie hlavnej občianskej autority obvodu z roku 1795).

V roku 1813 napísal správca nemocnice v Daxe ministriovi vnútra: *«V dobe, kedy čnosť bola považovaná za zločin, žalobcovia obvinili sestru Rutan u prokonzula, aby ju tak potrestali za jej horlivosť a obetavosť»* (Rukopis životopisu, Archívy nemocnice v Dax).

Utrpenie a smrť sestry Margity Rutan nám pripomína všetkých mužov a ženy, ktorí v minulosti boli a ešte aj dnes sú obeťami rôznych foriem fanatizmu.

ZÁVER

Ako sestra Margita Rutan prežívala svoje odsúdenie? Vieme o tom veľmi málo, no poznáme slová, ktoré vtedy samovoľne vyriekla: *«Štyridsať rokov svojho života som strávila zmiernovaním biedy najneprijemnejších ľudských neuhov a zomieram ako obeť zvrátenosti niekoľkých ľudí»*. Môžeme si myslieť, že v posledných hodinách pred smrťou zakúsila pokušenie vzbury či strachu a možno i beznádeje, no s istotou vieme povedať, že s pomocou Božej milosti svoj pohľad upriamila na nebo. Svedčia totiž o tom slová, ktoré povedala kňazovi Lannelongue krátko pred smrťou, že utrpenie a mučenícku smrť prijíma ako dar z Božích rúk. Jej smrť bola potvrdením toho, že svoj život prežívala v spojení s láskou ukrižovaného Krista.

Sestra Margita Rutan vydala radikálne svedectvo o evanjeliu lásky. Jej príklad je majákom nádeje pre každú dcéru kresťanskej lásky.

Poznačená a zranená zlom, no zapálená vierou Cirkvi nám pripomína, že máme: *«dopíňať na našom tele to, čo chýba utrpeniu Krista pre jeho telo, ktorým je Cirkev»* (Kol 1, 24).

Ničivé násilie, ktoré ju zastihlo, ju nevedlo ani ku kritizovaniu, ani k udavačstvu, ani k nenávisným slovám, ale k vytrvalej láske k Bohu, a to aj v utrpení a smrti. Jej príklad nám pomáha chápať a osvojovať si Ježišov postoj k nespravodlivosti voči nemu: «*Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*» (Lk 23, 34).

Svojím príkladom nasledovania Krista až na smrť na kríži nás sestra Margita pozýva, aby sme aj my dokázali premáhať zlo dobrom. To predpokladá ozajstný život podľa evanjelia. Kristus nás neustále volá, aby sme s Ním a skrze Neho obetovali svoj život v službe chudobným. Ak od nás nežiada obeť mučeníctva, môžeme dávať svoj život v našich obyčajných povinnostiach deň čo deň a minútu po minúte. Život sestry Margity Rutan je pre nás pozvaním spoznať pravý zmysel obety, ktorá nespočíva len v tom, že znášame všetko, čo prichádza, ale že i napriek ťažkým okolnostiam, dokážeme žiť sebadarovanie a odpúšťanie ako jediný prejav Božej lásky.

Sestra Anna PRÉVOST
dcéra kresťanskej lásky

Dejiny Spoločnosti

Lujza de Marillac - zakladateľka

„Milé sestry, mnohokrát som vám povedal, že samého Boha máte považovať za zakladateľa vašej Spoločnosti. Budte presvedčené o tom, že som vo svojom živote nikdy na to nepomyslel, a viem, že ani Slečna Le Gras na to nemyslela.»¹ Takto sa vyjadril P. Vincent pred sestrami počas konferencie 13. februára 1646. Často sa vracal k tomuto presvedčeniu a keď chcel ešte viac presvedčiť publikum, odvolal sa na prameň. **Prameň** pre nás vyprýštil 20. augusta 1617 v mestečku Chatillon-les-Dombes, kde sa všetko začalo. Boh prehovoril cez udalosť, **ale Lujza tam nebola**. Ako dnes potvrdiť pravdivo, že Lujza de Marillac je zakladateľkou Spoločnosti dcér kresťanskej lásky?

DÔKAZY

Jednohlasná a neprerušená mienka Spoločnosti zanechala napísané stopy:

- * **Konferencia z 3. júla 1660** P. Vincenta o čnostiach Lujzy de Marillac: «*Naša drahá Matka, prvá predstavená a zakladateľka*» sa zapísala a potvrdila nepopierateľnými skutkami... Boh ju chcel použiť, aby dal spoznať Spoločnosti spôsob, ktorým chcel, aby slúžila sestram, aby mu tak bola príjemná!... »²
- * **Zvyky Spoločnosti z r. 1667**³: výňatok zo Zvykov, s. 9 (originál) pod nadpisom: „Začiatky vedenia Spoločnosti dcér kresťanskej lásky po smrti P. Vincenta“, spísal P. Dehorgny, direktor našej Spoločnosti po smrti P. Portaila, ktorý bol 1. direktorom ešte dlhé roky pred svojou smrťou; Slečna Le Gras zomrela v marci toho istého roku 1660, ale ešte z života sa spolu s P. Vincentom rozhodli, že Margita

¹ Konferencia P. Vincenta z 13. 2. 1646.

² Konferencia P. Vincenta z 3. 7. 1660.

³ V Archívoch Materského domu

Chétif sa stane predstavenou po smrti Slečny. P. Dehorgny, dobre zbehlý v poslaní, bol dobre informovaný o všetkom, čo P. Vincent robil pre ustanovenie Spoločnosti DKL. Pre pokračovanie jej vedenia nemohli vybrať lepšie osoby, akými boli dobrý P. Dehorgny a sestra Chétif.

- * Začiatok knihy Zvykov, s písomnou zmienkou P. Gicquel: „*Pána Gicquel zvolil O. Ameras za direktora Spoločnosti. Tento cítiac sa poverený, i ako svedok vedenia P. Dehorgny a spôsobi, ktorým sa s. Margita Chétif snažila zozbierať všetko, čo sa týkalo poznatkov o vedení nebohej **Slečny Le Gras**, našej ctihodnej **prvej predstavenej**, dal príkaz novej predstavenej, zvolenej po s. Chétif, aby spísala všetky poznatky, ktoré by mohla mať o nej, aby nezapadli do zabudnutia, ako by sa mohlo stať, keby neboli usporiadané. Toto dalo príležitosť utvoriť tento malý zoznam zvykov, aby sa veci nezmenili, i keď sa sestry v úrade budú meniť každé tri roky. Preto všetko, čo sme sa mohli dozvedieť, čo **naša dobrá Matka, Slečna Le Gras** robila a dala urobiť pre vedenie tohto domu, sa bude nachádzať v tejto knihe, doplnené o viaceré dodatky a pravidlá predstavených a direktorov.“*
- * **1668**: list Jeho Výsosti, veľaváženému Mons. Kardinálovi z Vendôme ich kongregácii, ktorý začínal... poučením a príkladom **nebohej vznešenej a láskavej osoby Lujzy de Marillac, prvej predstavenej a zakladateľky spomínaných dcér**.
- * **1672**: úkon, ktorým DKL uznali autentickosť ich pravidiel... a našej váženej **Matky a Zakladateľky**, Lujzy de Marillac, vdovy po nebohom pánovi Le Gras, sekretárovi, 37 podpisov⁴.
- * **1718**: stanovy Spoločnosti, ktoré dal P. Bonnet, generálny predstavený⁵. Potvrdenie hlavnými sestrami Spoločnosti: «*My, podpísané, predstavená, úradníčky a staršie sestry Spoločnosti dcér kresťanskej lásky, služobnice chudobných chorých, prehlasujeme a potvrdzujeme, že v stanovách základných pravidiel našej Spoločnosti je verne obsiahnutý poriadok a vedenie, ktoré sa páčilo Bohu ustanoviť naším ctihodným Zakladateľom, P. Vincentom de Paul, 1. generálnym predstaveným Misijnej spoločnosti a našou dôstojnou Matkou a Zakladateľkou, Slečnou Lujzou de Marillac,*

⁴ Spis v Národných archívoch.

⁵ Fotografie sú v Národných archívoch.

vdovou po pánovi Le Gras... » (podpisy: P. Bonnet, úradníčky a 60 služobník).

*** 1660-1680: Exhumácia tela Lujzy de Marillac.**

Výňatok z registru pohrebov v kostole sv. Vavrinca v Paríži: rok 1660, 17. marca, **Slečna Lujza de Marillac, Zakladateľka a 1. predstavená dcér kresťanskej lásky**, služobník chudobných chorých, vdova po nebohom šľachticovi Antonovi Le Gras, riadnom sekretárovi nebohej kráľovnej Francúzska, Márie Médicis.

*** 1755 – 1797 - 1825: Prenesenie relikvií**

Pri každom prenesení bola spísaná zápisnica; aj obežník generálnych predstavených potvrdzuje prenesenie. Zápisnice podpísal P. Emery, generálny vikár arcibiskupa.

V júli 1825 obežník podpísal P. Boujard, generálny predstavený DKL; obežník sestry Amblard informoval Spoločnosti o tom, **«že telesné pozostatky našej ctihodnej Matky a Zakladateľky boli uložené... v našej kaplnke».**

Ďalšie dejiny nám poučujú pre budúcnosť. **Lujza de Marillac, Zakladateľka!** Vec je tak všeobecne známa, aj v svedeckej výpovedi informatívneho procesu o sv. Vincentovi de Paul a apoštolskom procese. Lujza de Marillac je menovaná dvadsaťkrát. Svedecká výpoveď pána Gobillona o titule zakladateľky je **jasná**. Viaceré sestry jej dávajú tento titul v spojení so sv. Vincentom. Podľa jednotného svedectva dejín viac ako sto autorov, či už cirkevných, alebo laikov, žiaden hlas nepochybuje o tomto bode. Keď uvažujeme nad povahou vecí, nad obrovskými starosťami, ktoré mal sv. Vincent, stáva sa, že sa hovorí: **Lujza de Marillac** je v pravom slova zmysle **Zakladateľkou dcér kresťanskej lásky**.

Zakladateľka a prvá predstavená, čo prinieslo povinnosti v rozvoji tohto spolu založené pre pomoc chudobným. Dcéry kresťanskej lásky žiadajú biskupi, či správcovia nemocníc. V roku 1639 ich povolali do Angers. Správcovi sa neuspokojovali s ústnou zakladajúcou zmluvou, ale i písomnou; kto ju podpíše?

Po tom, ako o veci informovala sv. Vincenta, tento povedal jasnú odpoveď: *«Vzhľadom k tomu, že páni chcú jednať vec písomne, urobíte tak v mene Pánovom a vystavíte zmluvu na vaše meno ako direktorka dcér kresťanskej lásky, služobnica chudobných chorých v nemocniciach a vo farnostiach, s láskavým súhlasom generálneho*

predstaveného kňazov Misijnej spoločnosti, direktora spomínaných Dcér kresťanskej lásky. A tam, kde je zmienka v ich pravidlách, že budú závisieť (...) od nemocnice predstavených v Paríži, môžete spomenúť menovaného predstaveného. Keď vás budú žiadať o zakladajúce listiny vašej Spoločnosti, poviete, že máte len tú, kde spomínaný predstavený, direktor bratstiev kresťanskej lásky, dal právomoc tak, ako bolo vykonané všade, zvlášť v tamtej diecéze...»⁶

Pán Vincent sledoval starostlivo túto záležitosť. O niekoľko dní napísal Slečne presnejšie údaje: «Napísal som Vám, že bude dobré, keď v zmluve uvediete **direktorka spoločnosti chudobných dedinských diev kresťanskej lásky**, s láskavým súhlasom generálneho predstaveného kňazov Misijnej spoločnosti, direktora kongregácie spomínaných diev. Prosím Vás však, Slečna, aby ste to urobili čo najskôr a odišli ihneď do Angers po tom, ako si prečítate články, ktoré Vás prosím vyhotoviť čo najskôr.»⁷ 1. februára 1640 **Lujza de Marillac** podpísala zmluvu. Po nej budú nasledovať ďalšie:

- * **1645** – Serqueux, zmluva medzi biskupom a Slečnou Le Gras, predstavenou spomínaných dcér; medzi predstaveným, opäťom zo sv. Dionýza a Lujzou de Marillac,
- * **1646** – Nantes: medzi pánom de Monty, zemepánom a Slečnou Lujzou de Marillac, vdovou... direktorkou spomínaných diev.
- * **1672** – Výňatok zo zakladajúcej zmluvy v nemocnici vo Verviers (Lutyšský kraj v súčasnom Belgicku): «Spomínaní páni konzuli a úradníci... si zvlášť pozorne všimali to, čo sa dozvedeli o správaní, horlivosti a výsledkoch dcér kresťanskej lásky a o požehnaní, ktorým Boh až doteraz požehnával ich kongregáciu od založenia, ktoré vykonal ctihodný a taktný Pán Vincent de Paul, zakladateľ a prvý generálny predstavený Misijnej spoločnosti a Spoločnosti dcér kresťanskej lásky, ako i zosnulá Slečna Le Gras, pre úľavu a **pomoc** chudobným chorým... »

Podobné chvály na dcéry kresťanskej lásky nachádzame v zakladajúcich zmluvách v nemocnici v meste Chaumont z roku 1672, v nemocnici Milosrdenstva v Rennes z r. 1673, v nemocnici Sablé (Anjou) z r. 1674, v sirotinci v Cahorse z r. 1633, v nemocnici v Montauban z r. 1685.

⁶ Rukopis „Saint Paul“ – Dokument 275, s. 258 – Coste II, L. 417.

⁷ Coste II, L. 419.

Zmluva z Gex, podpísaná 17. augusta, bola doplnená o tieto slová: «*Všetci spoločne obdržali od kráľa Ľudovíta XVI., v blahej pamäti, príkaz na vydanie z jeho kráľovskej pokladnice 1000 strieborných dukátov, ktoré boli zaslané na živenie dcér kresťanskej lásky v nemocnici v Gex, kde od tej doby neustále pracovali nielen v službe chorých spomínanej nemocnice, ale aj **návšteve chorých v okolitých dedinách a horských osadách.** Počet chudobných natoľko vzrástol, že bolo potrebné zvýšiť počet týchto sestier na päť.*» Tento text sa nachádza v Národných archívoch.

ZAKLADATEĽKA... PRI PRÁCI

Kráčajúc životom s Prozreteľnosťou, vo svetle každodennej skúsenosti, P. Vincent a Lujza de Marillac dospeli k tomu, že po skúsenosti s Margitou Naseau, uvažovali o uskutočnení «**celkom duchovného spôsobu života**, hoci to má byť i za neustálych vonkajších prác, ktoré sa zdajú nízke a podceňované v očiach sveta, ale sú veľké pred Bohom a anjelmi.»⁸ Tento **duchovný spôsob života** pripravila Lujza, upravila ho do životného pravidla, bez poznania cesty, ktorú jej dalo nahliadnuť **turične osvietenie**: «*Nech je vždy v mojom srdci túžba po svätej chudobe, aby som bola úplne slobodná pre nasledovanie Ježiša Krista a slúžila svojmu blížnemu v pokore a láske, žila v poslušnosti a čistote celý život a ctíla chudobu Ježiša Krista, ktorú dokonale zachovával.*»⁹

Exercície jej slúžili za odrazový mostík, zapísala si: «*Musím sa veľmi zahanbiť pre svoju pýchu a podľa príkladu Panny Márie pokoriť sa nielen v opravdivých predmetoch, ale ešte viac obetovať sa Bohu, aby som **slúžila blížnemu** v odsúdeniahodnom stave v očiach sveta, napodobňujúc tak nášho Pána, ktorý sa stretával a rozprával s hriešnikmi. Celý svoj život opovrhoval záujmom o pozemské veci pre dobro stvorení, čo túžim robiť, ak je to Božia vôľa.*»¹⁰ Predmety na rozjímanie, myšlienky, rozhodnutia umožnili Lujze odpovedať na Božie ponuky živou vierou plnou dôverou, «*že musím mať veľkú dôveru v Boha a istotu, že jeho milosť mi stačí, aby som mohla splniť jeho svätú vôľu, hoci sa bude zdať akokoľvek ťažká, ale ak ma k tomu bude skutočne volať Duch Svätý, čo spoznám podľa vnuknutia, ktoré mi dá*

⁸ Duchovné spisy, s. 669 – List Margite Chétif z 10. 1. 1660

⁹ Duchovné spisy - Myšlienky

¹⁰ Presná kópia originálu, s. 29.

spoznať». ¹¹ V danej chvíli Lujza nemala plány, len jediný, a to poslúchať. A ani Pán Vincent nemal iný. Budúcnosť bude dielom Prozreteľnosti, ako to prehlásili obaja: «*Nemyslel som na to, ani Slečna na to nepomyslela... nemožno nazvať ľudským dielom to, na čo človek nikdy nepomyslel...*»¹² Keďže však Slečnu Le Gras Pán Vincent poveril návštevou bratstiev nielen na vidieku, ale od r. 1629 aj v Paríži, kam ju poslal do farnosti Najsv. Spasiteľa a sv. Mikuláša v r. 1630, Lujza videla zblízka ťažkosti, ktoré vznikali v dôsledku osôb patriacich k vznešenej spoločnosti. P. Vincent si to uvedomoval. Jasnozrivosť Lujza na neho nielenže zapôsobila, on **ju aj využil...**

Po viacerých neúspešných pokusoch, keď sa mu nedarilo nájsť praktické riešenie na zlepšenie situácie, t. j. nájsť osoby, ktoré by sa venovali tejto práci poníženej a zároveň namáhavej, Lujza de Marillac sa ponúkla P. Vincentovi. Štruktúra jedného bratstva by účinne zodpovedala prijatej inšpirácii, službe chudobným, **vychádzajúc a prichádzajúc, ale spôsob života** mal mať ďalšie požiadavky v porovnaní s bratstvom, do ktorého vstupovali svetské osoby. Mali sa **obetovať Bohu** v Spoločnosti so spoločným sesterským životom.

Ako to dosiahnuť? Nebo k tomu dopomohlo. Prichádza Margita Naseau a k nej sa pridávajú ďalšie dievčatá. Sú podriadené paniam kresťanskej lásky, ale žijú samostatne, bez vzájomného zväzku. Lujza sa podelila o túto starosť s P. Vincentom. 17. októbra 1631, v predvečer sviatku sv. Lukáša, dostala Lujza jasnú odpoveď. Margita zanechala vyučovanie vo Villepreux a prišla slúžiť chorým v Paríži. Zastúpila ju Germánka: „... Ak vaša 18-ročná deva má zdravý rozum, rozhodnosť v uvažovaní, nezabraňujte jej, aby sa ujala žiačok. Zdravý rozum je lepší, ako zlý v päťdesiatke.» Do toho istého listu dopísal: «*Je pravdou, že je žiaduce, aby osoby, ktoré sa chcú venovať takému dobrému dielu, nemali okrem toho inú prácu ani úmysel*».¹³

Slečna Le Gras pokračovala vo svojich intuíciách týkajúcich sa jej skupiny : združiť devy a viesť ich k obetovaniu sa Bohu a chudobným. Pán Vincent ju povzbudzoval a stále viac jej prenechával zodpovednosť. Z času na čas jej napísal v liste milšie slová: „*Slečna, podľa vás, nie som k Vám príliš drsný? Či vaše srdce trochu nešomralo proti môjmu, že hoci*

¹¹ Presná kópia, s. 16

¹² Konferencia z 25. 12. 1648

¹³ List P. Vincenta sv. Lujze, č. 38, s. 56

som tak blízko, nenavštívil som Vás, ani som Vám nedal vedieť o nás...“, alebo: „Zvon mi odníma pero z ruky; prajem Vám dobrú noc, Slečna.“¹⁴

V r. 1631 – P. Vincent listom pozýva Lujzu k odovzdanosti sa Bohu a k poslušnosti: „... Naposledy Vás prosím, aby ste na to už nemysleli, až dovtedy, kým náš Spasiteľ prejaví, čo si praje; nateraz mám pocit, že sú opačné k tejto veci. Túžime po mnohých dobrých veciach, zdá sa nám, že tá túžba je podľa Boha a zatiaľ tomu tak vždy nie je. Boh to teda dovoľuje, aby pripravil dušu, aby bola taká, ako si praje On. Saul hľadal oslicu a našiel kráľovstvo. Svätý Ľudovít chcel dobyť Svätú zem a pritom našiel seba a nebeskú korunu. Vy **sa usilujete zostať služobnicou týchto chudobných diev**, a neboli by ste na tento spôsob. Boh chce, aby ste boli jeho služobnicou a možnože viacerých osôb, ako by ste boli týmto spôsobom. A keď budete len jeho služobnicou, či to nebude dosť pre Boha, aby Vaše srdce si ctilo pokoj Spasiteľovho Srdca, čím bude (Vaše srdce) v stave slúžiť mu?“ „Božie kráľovstvo je pokoj v Duchu Svätom. Bude vo Vás vládnuť, ak bude Vaše srdce pokojné. Slečna, buďte teda pokojná a tak budete suverénne ctíť Boha pokoja a lásky...“¹⁵

Devy, služobnice z „bratstiev“, sa skutočne stali **služobnicami chudobných** po úvahe a váhaní, heroicky sa obetovali pod vedením Pána Vincenta a Slečna Le Gras. Autor Gobillon vo svojej knihe zdôrazňuje, že „Pán Vincent veril, že bolo potrebné združiť tieto devy do spoločenstva, pod vedením jednej predstavenej, aby mohli byť formované pre vykonávanie skutkov charitatívnej lásky... Nenašiel nikoho hodnejšieho na túto prácu ako Slečnu Le Gras... Zveril jej niekoľko diev, aby ich ubytovala vo svojom dome a naučila ich žiť v komunite.“¹⁶ V tom čase bývala blízko kostola sv. Mikuláša zo Chardonnet /šardone/.

BOLO TO 29. NOVEMBRA 1633! Lujza bola zakladateľka v pravom slova zmysle. Predvídala potrebu pravidla pre každodenný život, poslala ho P. Vincentovi, ktorý jej odpovedal: „Posielam Vám späť pravidlá pre devy, sú také dobré, že som nechcel nič pridať... Prečítajte im ich, ak nezávážite, či by som mal byť pritom...“¹⁷

MATERIÁLNA ORGANIZÁCIA DIELA A DIEL

«**Spôsob života**», nový typ pre realizáciu obetovania sa Bohu v Spoločnosti, spoločným sesterským životom, pre **službu chudobným**.

¹⁴ Presná kópia listu č. 65, s. 90

¹⁵ Coste I, L. 71.

¹⁶ Kniha P. Gobillon, s. 51

¹⁷ Presná kópia – List sv. Vincenta sv. Lujze.

Toto mala Lujza de Marillac konkrétne vykonať. O niekoľko rokov to P. Vincent potvrdil vo svojej žiadosti predloženej parížskemu arcibiskupovi: „Devám, ktorým Boh vnukol tento spôsob života, prichádzajú k spomínanej Slečne Le Gras, ktorá býva na predmestí sv. Dionýza, vo farnosti sv. Vavrinca v Paríži. Po skúške ich povolania v službe... prijíma ich vo svojom dome, šesť mesiacov alebo rok ich učí žiť spoločným životom a ich prácam, potom – podľa toho, či ich posúdi schopnými – ich poučuje o posvätných cvičeniach, ktoré som uviedol.“ Lujza de Marillac, návštevníčka Spolkov paní kresťanskej lásky, spoznala, že štruktúra týchto spolkov je schopná uchovať si sekulárny charakter **vychádzania a prichádzania**, ktorý zahliadla pri turíčnom osvietení. Toto bude originálnosť rodiaceho sa diela. Keď začali prichádzať prvé devy, sama zostavila poriadok dňa, ktorý bol oficiálne zavedený P. Vincentom 31. júla 1634.¹⁸ A tak bolo dielo rozbehnuté. Dva úkony potvrdzujú jeho existenciu ako Spolku pod názvom Spoločnosť služobníč chudobných kresťanskej lásky „*oddelené od Spolkov kresťanskej lásky, s ktorými ste boli dovtedy spojené a ktorým ste stále podriadené vo všetkom, čo sa týka služby chorým, ale ako spolok ste odlišný čo do spôsobu života*“.¹⁹

8. augusta 1655, po prečítaní schválenia kardinálom Retz, P. Vincent znovu pripomenul sestram: „Považovali sme za vhodné, aby ste boli spoločnosťou alebo spolkom. Sám Monsignor arcibiskup to tak nariadil z obavy, že keby vám bolo dané pomenovanie „kongregácia“, našli by sa ľudia, ktorý by chceli v budúcnosti zmeniť dom na kláštor a urobiť z vás rehoľníčky tak, ako sa to stalo s Dcérami Panny Márie... Nesúhlaste nikdy s nijakou zmenou; unikajte pred tým ako pred otravou a povedzte, že toto meno spolku alebo spoločnosti vám bolo dané, **aby ste mohli prebývať v počiatočnom duchu, ktorý Boh dal vášmu spoločenstvu pri zrode**. Drahé sestry, úpenlivo vás o to prosím, z hĺbky svojho srdca.“²⁰ O niekoľko rokov Lujza de Marillac vyjadrila veľmi jasne v jednom liste P. Vincentovi, čo znamená tento význam sekularity: „Niektoré dotklivé duše našej Spoločnosti majú odpor k tomuto slovo „spolok“ a chceli by len „Spoločnosť“ alebo „komunita“. Dovolila som si povedať, že toto **slovo nám bolo dané ako podstatné** a môže veľmi pomôcť k upevneniu, aby sme neinovovali. Toto slovo pre nás znamená sekularitu a Prozreteľnosť k tom pridala „Spoločnosť“. Toto nás učí, že musíme žiť regulárne zachovávaním pravidiel, ktoré sme dostali pri založení nášho Spolku.“²¹

¹⁸ Príhovor č. 1 - Archívy DKL.

¹⁹ Coste IX, s. 327

²⁰ Coste X, pages 102 et 103 – Livre bleu, pages 135 - 136

²¹ Duchovné spisy, List 609, s. 626.

Lujza de Marillac pripravuje devy vo svojom príbytku... po tom, ako bol utvorený denný poriadok, zachovávaný prvými dcérami kresťanskej lásky. Spísala niektoré praktické cvičenia, ktoré mali sestry zachovávať na cestách, keď išli otvárať nové domy. Spis niektorých zvykov v **Hlavnom dome** podriadila P. Vincentovi na rozhodnutie. Lujza spísala ich povinnosti, ktoré majú zachovávať v každom úrade, podľa vtedajších výrazových prostriedkov.

- **Voliteľné úradníčky:** predstavená, prvá asistentka, pokladníčka, skladníčka, sestra majúca dozor nad novými sestrami (direktorka semin.).

- **Ďalšie pohyblivejšie** (praktickejšie) **úradníčky:** budička, učiteľka, vrátnička, lekárnica, pekárka, kuchárka, záhradníčka, práčka. Pozornosť k životu, úcta k zvereným osobám, platné pravidlá a ďalšie povinnosti funkcie predstavenej, všetko toto má byť konané ochotne a nie z donútenia. Od začiatku textu týkajúceho sa povinností generálnej predstavenej je povedané: „*má sa považovať za mulicu Spoločnosti, naloženú vzácnymi pokladmi, z ktorých musí vydať veľmi presný počet.*“²² Zakladateľka vedela, o čom hovorí spomínajúc si na návštevy Spolkov založených P. Vincentom.

Každý úrad bude mať svoje materiálne a duchovné „dopravné značky“. Posledný odsek o asistentke sa zdá tvrdý pre dnešnú dobu: „*Jej hlavná úloha bude všímať si sestry, ktoré nezachovávajú pravidlá, aby o nich hovorila... bude sa však snažiť dávať dobrý príklad každej sestre.*“²³

Pokladníčke sú dané niektoré odborné rady pri výdavkoch, doplnené poznámkou: „*Urobí všetko možné, aby nemala dlhy...*“²⁴

Čo sa týka **skladníčky**, „*bude sa starať, aby včas urobila do zásoby... aby sa nič nepokazilo v zásobe, ale aby aj skromný prídel daný sestram bol dobre pripravený.*“²⁵

Úrad **sestry majúcej dozor** nestratil nič na svojej dôležitosti, pretože „*veľmi sa bude starať o to, aby vážne brala povinnosti svojho úradu, nadobudla potrebné čnosti pre ich vykonávanie, zbavovala sa svojich vášní a konala nestranne... Pri vykonávaní svojho úradu musí byť veľmi opatrná a láskavá...*“²⁶

„*Budička bude dávať pozor na svoj úrad, ktorý je spojený s úradom našich anjelov strážnych, večer sa bude odporúčať svojmu anjelovi strážnemu, aby presne o štvrtej hodine mala v ruke zvonček v ruke...*“²⁷

²² Duchovné spisy, A. 91 druhý, s. 748.

²³ Duchovné spisy, A. 91 druhý.

²⁴ Duchovné spisy, A. 91 druhý.

²⁵ Duchovné spisy, A. 91 druhý.

²⁶ Duchovné spisy, A. 91 druhý, s. 751

²⁷ Duchovné spisy, A. 91 druhý, s. 753

Učiteľka má právo na dlhý opis, či už po stránke pedagogickej, alebo duchovnej: „*Bude učiť čítať sestry, ktoré sa učia čítať... bude sa starať, aby každá prichádzajúca žiačka robila podobne... poučí ich o spôsobe, ako využiť deň, aby si uvedomovali, ako ho prežívajú... s väčšou pozornosťou ich bude poučovať o tajomstvách viery... každý štvrtok im bude pozorne vysvetľovať Katechizmus, aby ho chápali svojím rozumom, a nielen rutinou slov.*“²⁸

Lekárnička: *jej prvou starostlivosťou bude dobre sa poučiť o spôsobe, ako namiešať liečivá. Keďže jej úloha sa týka zdravia Spoločnosti, bude sa starať o svoju dušu, aby všetky jej úkony boli príjemné Bohu.*“ Po odborných radách sú tu uvedené niektoré rady týkajúce sa jej spôsobu bytia: „*Vykonáva jeden z hlavných úradov. Preto bude dávať pozor, aby všetko, čo povie, bolo zachovávané.*“²⁹

Pekárka „*bude si veľmi vážiť svoje zamestnanie, pretože chlieb je najdôležitejší pre život. Pokúsi sa urobiť ho čo možno vždy najlepší... nebude sa šetriť, ani jej pot, radšej cesto viac premiesi ako by stačilo.*“ Za tým nasleduje jedna malá materská rada: „*... niekedy si pôjde ľahnúť skôr.*“³⁰

Sestra **kuchárka** „*O pol piatej pôjde do kaplnky ako ostatné sestry, bude pokojne rozjímať, po zazvonení na Anjel Pána vyjde z kaplnky, ihneď pôjde zakúriť v peci a postaví na polievku a neodíde skôr, ako polievka nezačne vriieť... Nebude čakať na hodinu obedu, aby sa ponáhľala, ale bude celé dopoludnie usilovne pracovať... Bude sa snažiť byť čisto oblečená ako aj udržiavať všetko v čistote, aby sa nenašlo nič nechutné v jedle alebo v porciách. Pokorne bude prijímať upozornenia a napomenutia, ktoré jej budú určené s ochotou poučiť sa z nich.*“³¹

Ú V A H A

Sú uvedené poznámky o niektorých druhoch služby schopné dať nám priesračne spoznať dielo, ktoré chce Boh pre dnešok? Zjavuje nám „Turíčne svetlo“ dynamiku služby chudobným po čase skúšky, nejasnosti, či noci pre spôsob nového života?

Lujza bola celkom obetovaná Bohu a chce plniť jeho vôľu. Jej kultúra jej umožnila hlboko uvažovať, pozorovať a komunikovať s ohľadom na reality. P. Vincent bol direktorom, akého potrebovali. Aby odpovedal na netrepezlivé prejavy ducha Lujzy, niekedy ju upokojoval pripomienkou Božej vôle: „*Udržujte sa v stave, do ktorého ho Vás viedol*

²⁸ Duchovné spisy, A. 91 druhý, s. 754

²⁹ Duchovné spisy, A. 91 druhý, s. 755

³⁰ Duchovné spisy, A. 91 druhý.

³¹ Duchovné spisy, A. 91 druhý.

*Boh, snažte sa vždy zachovávať Vášho pôvodného ducha pokory a jednoduchosti“.*³²

Pri rôznych plánoch týkajúcich sa založenia nových diel, či otvorenia domov Lujza spísala, čo majú robiť sestry, či už na vrátnici, v kuchyni a inde, vždy so špecifickým zafarbením **prispôbeným dielu a úradu**, v ktorom sestry slúžili. Toto označuje mimoriadnu pozornosť Zakladateľky k životu a osobám. Bolo by veľmi dôležité dodať, že jej hlavnou starosťou bude, aby každá vec bola správne definovaná a dokonale usporiadaná, aby služba chudobným mohla byť zrealizovaná v tých najlepších podmienkach. Ona a P. Vincent budú venovať veľmi veľkú pozornosť miestu, ktoré mali bežné úrady v poslaní Spoločnosti, pretože tak uvoľnili sestry, ktoré chodili starať sa o chudobným mimo domu a umožňovali väčšiu disponibilitu pre dobré fungovanie **diel** a odovzdanie **ducha Spoločnosti**.

Na zasadnutí rady 9. novembra 1653, po niekoľkých úpravách týchto pravidiel, hovoril P. Vincent o veľkom dobre spočívajúcom v bývaní v ústrednom dome a v službe všetkým sestrám vo všeobecnosti: *„Drahé sestry, keby ste vedeli, ako sestry, ktoré pracujú v dome, môžu slúžiť Spoločnosti, aká je príjemná Bohu deva, ktorá slovom a príkladom svojich skutkov je na povzbudenie sestrám. Takáto deva robí viac, ako keby bola na inom mieste, kde by konala zázraky, pretože tu pracuje, aby utvárala Spoločnosť. Áno, drahé sestry, keď dcéry kresťanskej lásky, ktoré sú v Poľsku, by konali zázraky, to je nič. Je to niečo, ale málo v porovnaní s tými, ktoré sú v dome a keď robia dobro, dávajúc dobrý príklad spolusestrám, zvlášť novoprišlým, svojou trpezlivosťou, znášanlivosťou, srdečnosťou, pokorou a vzájomnou láskou. Myslím si, že tieto čnosti zachovávajú Spoločnosť a ktoré ju zachovali doteraz. Naopak, niet horšieho zla v komunitách ako zlý príklad.“*³³ Matka Guillemin sa vzťahovala na tieto slová P. Vincenta, pričom spresnila, že všetky sestry prispievajú k realizácii misie zverenej Cirkvou: *„Každé gesto dcéry kresťanskej lásky je skutočne v službe chudobným, pretože celá Spoločnosť im slúži a všetko v nej je utvorené pre tento cieľ.“*³⁴

V r. 1645 P. Vincent napísal parížskemu arcibiskupovi list, v ktorom ho žiadal o schválenie Spoločnosti. Opísal mu v ňom život sestier, ktoré bývali u Slečny: *„Aby sme mohli posielat sestry na všetky miesta, kde o ne žiadajú, spomínaná Slečna pripravuje ďalšie u seba. Viac ako tridsať sestier pracuje buď vyučovaním dievčat v škole, alebo ďalšie navštevujú*

³² «Modrá kniha», s. 536.

³³ Kniha dokumentov, č. 567, s. 634.

³⁴ Obežník z 2. februára 1968.

chorých vo farnostiach, prinášajú im stravu, lieky alebo ich ošetrujú. Ďalšie sestry púšťajú žily a ošetrujú rany chudobných, ktorí prichádzajú za nimi za tým účelom, iné sestry zase šijú alebo robia podobnú prácu, niektoré sa učia čítať a písať, a niektoré upratujú v dome a všetky sa snažia žiť podľa pravidiel, ktoré im boli dané...“³⁵

Pán Vincent vo svojej konferencii pre dcéry kresťanskej lásky z 19. júla 1640 o povolani dcéry kresťanskej lásky poznamenal: „Boh má veľký plán s vami a udeľuje vám veľkú milosť, že môžete slúžiť takému veľkému množstvu chudobných a to na rôznych miestach. Toto si vyžaduje rôzne druhy pravidiel. Dcéry kresťanskej lásky v Angers /änžé/ majú svoje, potrebujú mať svoje pravidlá aj sestry, ktoré sú pri chudobných deťoch, tie, ktoré slúžia chudobným v nemocnici Hôtel-Dieu /otel djö/, pri chudobných vo farnostiach, pri úbohých galejníkoch a **aj sestry, ktoré bývajú v (ústrednom) dome, na ktoré máte hľadiet' a milovať ich ako vlastnú rodinu.** Všetky tieto pravidlá musia byť vypracované podľa všeobecných pravidiel, o ktorých vám budem hovoriť.“³⁶

P. Vincent a Lujza de Marillac hovoria v týchto textoch o pravidlách Materského domu. Musíme dobre chápať, čo predstavoval v tej dobe: je to miesto zrodu Spoločnosti, miesto, kde sa zhromažďovali sestry, miesto, kde sa mal naplno žiť „duch Spoločnosti“. Materský dom si vždy zachoval počas storočí tento jedinečný charakter čerpania v pôvodnom duchu, ale v dobe začiatkov života Spoločnosti to bolo ešte významnejšie. Cez sestry „Domu“ sa Zakladatelia obracali a ešte i dnes obracajú na všetky sestry, ktoré pracujú pre Spoločnosť v rôznych interných službách.

Z á v e r

„Náš Pán si chce Vami poslúžiť na niečo, čo sa týka jeho slávy a myslím, že Vás pre to zachová“, napísal P. Vincent Slečne Le Gras v istej chvíli jej znepokojenia. **Turíčnym svetlom** Boh predvídal splnenie tohto „niečoho“. Lujza bude mať za kláštor dom chorých, za kaplnku farský kostol, za kláštorne chodby ulice mesta a iné.

Zakladateľka a organizátorka života svojho malého spoločenstva zodpovie takto na hlavný cieľ, o ktorom rozprával P. Vincent v jeho prednáškach: „*Láska nášho Pána Ježiša Krista ako prameň a vzor každej lásky, slúžiac mu telesne a duchovne v osobe chudobných...*“.³⁷ **Lujza sa o toto snažila celý svoj život.**

(na pokračovanie)

Sestra Claire HERRMANN
Dcéra kresťanskej lásky

³⁵ Kniha dokumentov, č. 391, s. 369 a s. 370, alebo Coste II, s. 550

³⁶ Konferencie pre DKL – 3. Konferencia, s. 13

³⁷ Všeobecné pravidlá – 1. kapitola

O B S A H

Duchovný život

- 234 Menovanie generálneho predstaveného
S. Evelyne Franc, generálna predstavená
- 235 Posolstvo Pápeža Benedikta XVI. O. Gregory a sestre Evelyne
Štátny sekretariát Vatikánu
- 237 Účastníkom Generálneho zhromaždenia Misijnej spoločnosti
S. Evelyne Franc, generálna predstavená
- 243 List z 15. augusta 2010
S. Evelyne Franc, generálna predstavená
- 248 Sociálne učenie Katolíckej cirkvi
Mons. Filip Barbarin, Kardinál, arcibiskup Lyonu

Súčasný výzvy

Dnes s našimi Zakladateľmi

- 271 Provincia Emmitsburg (USA)
Nemocničné centrum sv. Vincenta v Jacksonville, Florida
Komunita z Jacksonville

Aktuality z provincií

Návšteva predstavených

- 276 Belgická provincia:
Návšteva s. Evelyne Franc, 27. 4. – 2. 5. 2010
S. Christiane Gobbe, DKL

Svedectvo sestier

- 279 Haitská provincia: „*Pane, aké veľká je tvoja láska k nám!*“
S. Maria Teresa Tapia a všetky sestry provincie
- 281 Provincia Francúzsko – sever
Čo sa stalo 25. apríla 2010?
p. Hubert Antoine a s. Eliane Bultel, DKL

Krátke správy

- 285 Stretnutie nových provinciálnych direktorov (apríl 2010)
P. Javier Alvarez, generálny direktor

Beatifikácia

- 286 Blahorečenie sestry Margity Rutan, dcéry kresťanskej lásky
Vatikán, 1. júla 2010
- 287 Margita Rutan, Život úzko spätý s Kristovým utrpením
S. Anne Prévost, DKL

Dejiny Spoločnosti

Jubilejný rok 350. výročia od smrti Zakladateľov

- 302 Svätá Lujza de Marillac - zakladateľka
S. Claire Hermann, Archívna služba